

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom ranta male stvari, a ne sloga sve dočkvar.“ Narodna poslovica.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hain.

U nakladi tiskare J. Krampotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chioggia 8).

Najvažniji predmet, o kojih se te-
nem, ovog kratkog zasedanja razprav-
jalo, biju dva predloga zemaljskog od-
bora, odnosno talijanske saborske većine
osnova o privremenom proračunu.

Prije predlog podnio je zemaljski od-
bor, koji govorio o progresu talijanske
realne gimnazije u Pazinu.

Zemaljski odbor kaže u svojem ob-
razloženju, da sadašnja realna gimnazija u
Pazinu neodgovara svojoj svrzi, jer da su
se promjenili odnosni odkadi, je otvoren
oj zavod, i jer su roditelji djakih neza-
voljni, što moraju njihova djeca nastu-
pići i svršiti školske nauke u kojem dru-
štom gradu.

Otvaramući zemaljski odbor nižu talijansku realnu gimnaziju u Pazinu, mislio
da je time zaigra smrtni udarac držav-
noj gimnaziji sa hrvatskim naukovnim je-
zikom, koja će poginuti sama od sebe radi
staseće djaka. Kad se je pako uvjerio,
da je državna gimnazija u Pazinu uzprkos
njenoj posjecenoj, dapače mnogo bolje nego
talijanski zavod; da je na državnoj
gimnaziji od godine do godine sve to bolji
predak; da se na njoj otvara svake go-
dine novi razred i da će se malo po malo
stvoriti u visu gimnaziju t. j. sa osam
tura, tada je promjenio provitku
novu i zaključio, da se nižu talijansku
šku pretvoriti u realnu gimnaziju i visu
šku. Ostala bi naime kaci i do sada
na realna gimnazija i dodalo bi njoj se
razreda više realke.

Predlog taj nije došao na razpravu i
da se nije mogla o njemu izredi saborska
većina. Zemaljski odbor će ga spraviti
ponevi red bez dvjere čim se sabor
otvori i tada će naši zastupnici stalno
biti svoju dužnost te opet jednom do-
biti kako je taj talijanski zavod nesamo
štan, već takodjer silno štan za sro-
đe našu pokrajini.

Drugi važniji predlog, o kojemu se
ubirno razpravljalo, bijaše predlog sa-
ke većine, što ga je stavio zastupnik
Venier i koji ide za tim, da se Istra
bi upravno sa gradom Trstom.

Ovaj predlog stavila je saborska većina
da zadovolji radikalnijem dielu talijan-
skog pučanstva pokrajine, koje nije za-
dovoljno s njezinim dosadašnjim dielo-
m. Talijanski radikalci drže naime,
njihova većina napušta visoke narodne
kosti i da je odvise popustljiva napravi
i naprav saborskog manjini? Tim
zalcem htjela je saborska većina do-
biti kost u formi svog predloga za
upravno slijedjenje sa Trstom, znajući,
da će si radikalci prije skrhati okolo kosti
nego li bude oživotvoren njezin
predlog.

Kod razprave o tom predlogu, uzeo
je u ime hrvatsko-slovenskoga kluba
član dr. Laginja, označiv sianovište
i naprama tom predlogu. On je
koli veliku taktičnu vrijednost, toli-
či i lukačost predloga većine, koja
čim, da Trst poslane narodno-po-

litickim središtem Talijana Primorja. Zast.
Laginja nije bezuvjetno odio predloga
većine, već ga je dapate nastojao upod-
uniti tim, da se unj pritegne i pokra-
jini Goricko-Gradisku, koja tvori sa Istrom
i Trstom tzvokano austrijsko Primorje.
On se izjavio za upravno slijedjenje
Istre sa Trstom i Goricko-Gradiskom, ali
uvjet na temelju podjpine jednakošti prava
narodnosti, ovili pokrajini i uz stalno
jamstvo, da će pučanstvo sadašnjih triju
pokrajina obisito sudjelovati u našem
parlamentarnom životu. Osim toga traži
saborska manjina preinaku izbornoga reda
za obćine i za sabor u slobodoumnom
smislu i promjenu zemaljskog statuta ob-
zirno na stalno slijedstvo zemaljskih ureda
i na mjesto, kamo da se redovito saživile
sabor.

Članovi većine instojali su politi-
čki protupredlog manjine i razloge, kojimi ga
je zastupnik Laginja utemeljio, što im nije
uspjelo. Protivili su se osobito onom dielu
predloga manjine, koji govorio o preinaki
izbornoga reda za obćine i sabor i o na-
rodnoj ravnnopravnosti. Tim su pokra-
zali, da im nije stalo do slobodoumnjeg
izbornog reda, premda se uvjet slobodou-
mnošću razbacuju, i da nisu voljni pri-
znati našemu narodu jezikovnu ravnnopravnost
sa talijanskim pučanstvom ovih po-
krajina.

U tu razpravu posegnuo je kratkom
izjavnom i vladin zastupnik, koji je kazao,
da je predlog većine neizvediv i da ga
vlada ne smatra ozbiljnijim.

Za predlog glasovala je sva većina i
sada je dužnost zemaljskog odbora, „da
učini shodne korake za što brže oživo-
tenje ovog zaključka“, što će ostati po
našem dubokom uvjerenju: „na vrbi
svirilo“.

Treći važniji predmet bijaše razprava
o privremenom proračunu. Već kod prvog
čitanja toga predmeta dogodilo se je ve-
ćini, dotično izvestitelju i saborskem pred-
sjedniku mala nezgoda. Izvestitelj je naime
predložio, da se predmet rieši prešao
da uzmogne odnosnu resoluciju glede po-
biranja poreza i nameta itd. dobiti na
vremje previšnu potvrdu.

Prolje prešnosti ustanio je zašt. Spinčić,
dozakav saborskim pravilnikom u ruci, da
se o predmetu nemže prešao razpravljati
i da treba za prešnost predmeta dve
trećine prisutnih zastupnika, dočim većina
nesaćinjavaju dvađu trećina.

I doista, za prešnost predmeta kod
glasovanju nije imala većina dve trećine
prisutnih zastupnika. Uspjeh glasanja
presenetio je predsjednika, koji je ostao
vidno ogorčen i smeten. Tada predloži, da
bi se radi istog predmeta obdržavalo istoga
dana poslijepodne sjednicu. Nu ni ta mu-
nje valjala, jer mu je opet zašt. Spinčić
na temelju pravilnika dokazao, da treba
svaki predmet priobeti zastupnikom 24
sata prije nego li ima doći na razpravu.

Kod razprave o tom predlogu, uzeo
je u ime hrvatsko-slovenskoga kluba
član dr. Laginja, označiv sianovište
i naprama tom predlogu. On je
koli veliku taktičnu vrijednost, toli-
či i lukačost predloga većine, koja
čim, da Trst poslane narodno-po-

i nerado vole odnosaje u Istri, izrekli ne-
povjerenje saborske manjine.

Ako još spomenemo, da je na koncu
poslijedne sjednice predsjednik protuzak-
lato zabranio zastupniku Andrijiću proći-
tati hrvatski sastavljenu interpelaciju, radi
čega je došlo između njih do živahne
prepirke, to smo u kratko pretresli sav
rad kratkog zasedanja isturskoga sabora,
koji bijas sazvao jedino radi toga, da
opinjaviči zemaljski odbor, da može po-
rez i namete pobirati i trošiti na temelju
privremenog proračuna za godinu 1903.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 31. januara 1903.

Ovoga tjedna se je ne samo radilo
nego i stogod učinilo. Podneslo se je, koli
u carevinskome vieću u Beču toli u dr-
žavnom saboru, u Budimpešti, sredu dne
28. t. mj., vladinu osnovu o nagodbi iz-
među kraljevstva i zemalja učestvujih u
carevinskome vieću te zemalja ugarske krune
i ob odnosnih tarifih. Prošlo je prvo či-
tanje obrambene osnove u sredu. Četvrtak
i petak razpravljalo se je sladorna pitanja
i svršilo.

Obrambena osnova.

Takovu osnovu podnosi se svake godine.
Kako se podnosi proračun i za to da se može tjerati poreze, tako se pod-
nosi obrambena osnova i za to, da se uzmognje učimati ljudi u vojniku. Vojničke
stvari se odlučuju već u delegacijam, al-
moraju na nje privoliti takodjer carevinsko
vieće u Beču i državni sabor u Budapešti.
Svake godine imu u oblik tih tijeli raz-
prava o vojničtu. Ljetos govorilo se je i
govorio više, jer je vojna uprava postavila
već zahtjeve i glede broja vojnika, i glede
vojne opreme, a dakako i glede novca.
Odnosne osnove bile su podneseće već
prije više vremena, ali su tek sad došle
u razpravu, jer su se proti nekim usta-
novama već unaprijed protivila zastupstva
naroda u Beču i Budapešti. Uslijed te
protimbe, takodjer pa je ministar rata
Kriegerhamer, i bio imenovan novi Pit-
reich; bilo je i krunski vieća, i vojna
uprava moral je popustiti bar nekoliko,
i razpravljati sa predstojnicima naroda. Htjela
je pozvati u aktivnu službu stanovništvo
i rezervisti; to je moralna napustiti uslijed
režime protimbe već unaprijed. Povećanje
broja vojnika, nove vojne opreme, i s tim
sdržuveni veći trošak nije se unaprijed od-
klonio. To se smatra opravdanim i ob-
zirom na porasli broj stanovništva i ob-
zirom na moždane zlepštaje i nuždu
obrane.

U govorike već kod prvoga čitanja
odnosne zakonske osnove upisala se je
sva sila zastupnika, ali ih je po rječi došlo
razmjerno malo. Govorili su poglavito ra-
dikalniji zastupnici, jer prvi upisani, i to:
Poljski „divljak“ Breiter, češki agricrac
Zaworka, češki narodni socijalni demok-
rat Kloštar, socijalci demokrat Schuh-
meier, Svenjemac Thschann; k tomu Ma-
džet Jaros, jedan nacionalni i jedan li-
beralni Njemač. Svakako najznamenitiji
su govorili ili izjavile zast. dr. Kramat, i

ministra-predsjednika, i ministra domo-
branstva.

Dr. Kramat govorio je u ime mlado-
českoga kluba. Odsudio je vladu Koerber-
rovu kao nepravdu, kao onu, koja se
dade voditi po velikoj manjini zastupničke
kuće, po Njemicih nacionalnih, liberalnih i
onih velikoga posjeda njemačkoga, kao
onu koja neće uredjeni parlamentarnih
odnosa, takovih da bi vladala većina,
kao vladu koja bi radje nego to vladala
paragafom 14. Navadja razloge, zašto
njegov klub pripušta prvo čitanje obran-
bene osnove, zašto kod nje neobstira.
Jedan je, jer neće da dopusti vlasti da
porabi kod toga § 14., čim bi bio osu-
jećen svaki popravak osnove. Hoće da za-
konska osnova ide u odbor, u kojem će
se prisiljiti vlasti da privoli na polaksice
u vojnoj službi, osobito obzirom na go-
spodarstvo. Drugi glavni razlog, zašto pri-
pušta klub prvo čitanje zakonske osnove
je obzir na monarhiju. Češki narod sav,
možda s kojom neznačnom iznimkom, hoće
juku monarhiju. Njihovi prijeti pogibelj sa
raznih strana. Oni hoće, da se obrani od
svih pogibelji, i ujedno da bude pravedna
svim narodom svojim.

Taj govor ret bi da je u živce po-
godio ministra - predsjednika Koerbera.
Oglasio se je odmah za rječ, i rekao jako
razdražen: Naproti predgovorniku
moram i opet iztaknuti misao, koja vodi
vlast u svem njezinom postupku. Vlast
neće da zaostri protimbe, te se
je do sad svemu ugnula, što bi se moglo
tumačiti kao izazov kojega naroda ili koje
političke stranke. Nezabacuje od-
mah nazore nijedne stranke, nego o svem razmislij i nastoji da pro-
vede svoj pošten program. Nastoji
osobito o sporazumu Čeha i Nje-
maca, jer od tega odvisi mir takođe u
zastupničkoj kući. Jednostrane mjerje
smatra neshodnim. Dok vlast
svoju svrhu nepostigne — ako njoj to
bude dano — voditi će upravu bez ik-
avki narodnih ili političkih
obzira, u smislu podpune pr-
vednosti, u duhu vremena, prema
potrebama pučanstva. Ta izjava
ministra-predsjednika, osobito gdje je spo-
menuto podpunu pravednost, bila je po-
praćena ironičkim povici i smejhom sa
strane mnogih slavenskih zastupnika.

Ministar domobranstva grof Welsers-
haimb, starac, već blizu 20 godina u toj
službi, imao je dug govor. On nije, veli,
proti narodnom čuvstvovanju, paže želi
da bude čim jače. Novi vojni kazneni po-
stupnik da će bit skoro gotov. Reservisti
neće biti pozvani u aktivnu službu, kako
se je prije namjeravalo. Povećanje broja
vojnika je nužno. Snizenje aktivne službe
na dve godine je pilanje, koje se neda
naprećec riesiti. Polatska vojnikom de se
dati osobito obzir na gospodarstvo.
Glasovi mobilizaciji nisu istiniti. Pri-
prave se čine kako svake godine.

Sladorno pitanje.

Već od dulje vremena, naročito od
marča prošle godine, mnogo se razpravlja-
o i sladoru. Tjedan dana, od subote 24. t.

sline i što je ugovoreno složeno djelovanje u saboru. U daljem radu ngnuti će i jedinstvo oporbe.

Predsjednik zamoli skupštine, da uzna na znanje iskrenu izjavu dnu, Franku, da budu strpljivi i da prepuste stvarnog ravnopravljivanja, čemu je skupština pritvrdila.

Postaje tega predsjednik predsjednik, da se izaberu izvršujući odbor, koji će se modi proširiti, i kojemu se načelu, da se stvari odmah u dogovore sa klubom, čisto stranke prava.

Skupštini pristaju na taj predlog te izaberi sledeće muzeve u taj odbor: dr. Neuman Dragutin, dr. Mazzura Sime, Krešić Milan, Bartulić Jaroslav, Broz Mirko, Homotarić Vjekoslav dr., Dezman Milivoj dr. Planić G., Šutej M., Radić Ante dr., Seitz L., Magdić Pero dr., Križ iz Cabra, Polnegović Fran, Pasarić Josip, Supilo Franjo, Lorković Ivan dr., Korporić Svetimir dr., Heimri Milan dr., Širovatka Hinko.

Taj će se odbor proširiti, čim bude postignuto jedinstvo i sa čistom strankom prava.

Zast. Harambašić predloži a skupština potvrdi, da se doznači odboru rok od mjesec dana, kroz koji će se ustrojiti jedinstveno glasilo stranke.

Govorili su jošte skupštini Jalažbotić i Širovatka o organizaciji seljačeva i radničeva; g. Obradović zahvalio se je

streljenejšem odboru; zast. Bicanini pohvalio postignuti uspjeh te izrekao nadu, da će

do mala biti u jednom taboru sva hrvatska opozicija, što će pospijeti oživljavanje težaja hrvatskoga naroda. Župnik veleč, g. Sabljak predlaže, da se sjete skupštini prije razsianke „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru, te je u tren oka sa kupio preko 400 kruna, koje predaje g.

dru. Trinajstiću.

Nakon toga razdože se skupštini u dobrom razpoloženju i mnogi od njih nadješe se kod skupnog objeda, gdje bijaše izrečeno više zadovoljnijih govorova.

Uspjeh te skupštine nebijše doduse podpuni, ali je mnogo postignuto, te se nadamo, da će se do mala oživotvoriti vruća želja hrvatskoga naroda, da će se naime brzo naći pod jednim barjakom sva hrvatska opozicija.

Istraživački razdoblje je u taj odbor ušlo, ali je mnogo postignuto, te se nadamo, da će se do mala oživotvoriti vruća želja hrvatskoga naroda, da će se naime brzo naći pod jednim barjakom sva hrvatska opozicija.

Naši dopisnici iznaju stvari, koje se protive istini i zdravu razumu. Lazi je

prije svega, da se je u talijansku paralelku upisala velika većina djece, pošto se ih je upisalo nekako pojedino u obje paralelke.

Nadalje veli dopisnik, da su u talijansku paralelku upisali svi oni roditelji, koji imaju „un po“ di buon senso? Zar ne? To je „buon senso“ za talijanskoga piskara, ali roditelji upisuju u talijansku paralelku djece, koja talijanski neznaju ni kraha pitati. To je ubojstvo, duševno

ubojsvo, a ne „buon senso“. Drugi su tu razlozi, što se je toliko upisalo u talijanski odbor. Tu je bila u prvom redu grožnja na „podestariju“: ili morate upisati djece u talijansku školu, ili škole neće biti.

Matesina, Martin i Tonela su na to dali besedu, da će se učiniti, kako Rizzi želi.

Mislili su valjda, da će im i školsku zgradu odnijeti gospoda na svojim trošnim plećima iz sela, ne ugodile li im.

I onda nastalo je gibanje, ko da su kakvi izbori na vratima, ona trojica su tekli od kuće do kuće, strašili, molili, kako su već misili bolje, a da zavedu jadne ljudje:

Altroke „buon senso“. A da nije uzalud bila kod upisivanja ni prisutnost občinskoga sekretara!

Što spada pak u onaj dopis, Laginja e Compagnia? Više dobra čini i misli našemu narodu sam Laginja, nego sva latinska gospoda u Puli. Da bi ljudi njega slušali, kako bi moralni, nebi ih trše tolike nevolje!

A što napokon spada u onaj „dopis“ učitelj Zuccon. On da je tohože bio „partigiano“ kod upisivanja. Kako to može ustvrditi, bezobraznije, kad su svjedocima kod upisivanja bili cijelo vrijeme, administrator Martin i sijor delegato, a da ne spominjemo drugih. G. učitelj Zuccon na

ne zna biti prisutan, jer ga dobro poznamo kao vredna mladića, koji nije kada ni muhi nauđiti. Zašto dakle takve osvade i povdale? To mu je plaća, zar ne, za onih deset dana, što je u Pomeru badava služio gospodi u svrhu eksperimenta poslu upisivanja? Ali da je on, znao biti „partigiano“, kako ga dopisnik zove, te da je, makar i umjetno, stvorio u talijanskoj paralelcu većinu, bila bi se svremoguća gospoda već znala i htjela zauzeti zato, da i nadalje tamo ostane.

Iz Barbana nam piše: Jos predlanjske godine bijaše zaključilo naše občinsko zastupstvo, da se ima uvesti u občinu hrvatski uvedbenim jezikom, a istodobno odustalo je tadašnjeg tajnika Sgrablich-a,

s razloga, što isti nije bio sposoban za

klidnu život. Podčestnik c. i kr. zbornice Tomo Diminić iz Kraljevice, 26 godina star, jer je zaostao preko dozvole iz vojarne, iz vojske, pred kaznom objesio se u ponedjeljak u Školskoj šumi. Zaklopili su ga jučer poslije podne-

đi. Hrvatska Citaonica u Medulinu obdržavala je glavnu skupštinu u prošu nedjelju 25. siječnja 1903. Izabran je novi odbor, a to: Jure Vojak Tomov, predsjednik, Jakov Radosević Ivanov, blagajnik, Ivan Rojčić pok. Mati, tajnik, Petar Lorenčić Grgin, podpredsjednik. Odbornici: Josip Urli, Petar i Viktor Re pok. Josipa, Revizori: Ante Žmuk, učitelj, Vid Zukon Antonov.

Iz Pomera pišu nam: „Trubilo Istrjano“ od 24. pr. mj. donio je dopis oslovljen „il nuovo maestro di Pomer“. Taj je dopis izlazio valjda iz zlatnoga pera akademički obraženoga Matesine i drugova, kada stoji pod njim podpis „i pomeresi“. Ali gdje? Pomerani nisu ni snivali o kakvom članku. Da bi se nedostojni črtkar bio držao barem zadatka, koji si je dao u naslovu svoga dopisa, ni po muke. Mi se ne bili manji ni osvratali. Mi bi mu naime drage volje prepustili njegove slatke nade o novom učitelju, g. Zeca; ali mi nismo navičeni suditi nikoga unaprijed, nego po njegovim djelima.“

Novi dopisnik iznaju stvari, koje se protive istini i zdravu razumu. Lazi je prije svega, da se je u talijansku paralelku upisala velika većina djece, pošto se ih je upisalo nekako pojedino u obje paralelke. Nadalje veli dopisnik, da su u talijansku paralelku upisali svi oni roditelji, koji imaju „un po“ di buon senso? Zar ne? To je „buon senso“ za talijanskoga piskara, ali roditelji upisuju u talijansku paralelku djece, koja talijanski neznaju ni kraha pitati. To je ubojstvo, duševno ubojsvo, a ne „buon senso“. Drugi su tu razlozi, što se je toliko upisalo u talijanski odbor. Tu je bila u prvom redu grožnja na „podestariju“: ili morate upisati djece u talijansku školu, ili škole neće biti.

Matesina, Martin i Tonela su na to dali besedu, da će se učiniti, kako Rizzi želi.

Mislili su valjda, da će im i školsku zgradu odnijeti gospoda na svojim trošnim plećima iz sela, ne ugodile li im.

I onda nastalo je gibanje, ko da su kakvi izbori na vratima, ona trojica su tekli od kuće do kuće, strašili, molili, kako su već misili bolje, a da zavedu jadne ljudje:

Altroke „buon senso“. A da nije uzalud bila kod upisivanja ni prisutnost občinskoga sekretara!

Što spada pak u onaj dopis, Laginja e Compagnia? Više dobra čini i misli našemu narodu sam Laginja, nego sva latinska gospoda u Puli. Da bi ljudi njega slušali, kako bi moralni, nebi ih trše tolike nevolje!

A što napokon spada u onaj „dopis“ učitelj Zuccon. On da je tohože bio „partigiano“ kod upisivanja. Kako to može ustvrditi, bezobraznije, kad su svjedocima kod upisivanja bili cijelo vrijeme, administrator Martin i sijor delegato, a da ne spominjemo drugih. G. učitelj Zuccon na

ne zna biti prisutan, jer ga dobro poznamo kao vredna mladića, koji nije kada ni muhi nauđiti. Zašto dakle takve osvade i povdale? To mu je plaća, zar ne, za onih deset dana, što je u Pomeru badava služio gospodi u svrhu eksperimenta poslu upisivanja? Ali da je on, znao biti „partigiano“, kako ga dopisnik zove, te da je,

makar i umjetno, stvorio u talijanskoj paralelcu većinu, bila bi se svremoguća gospoda već znala i htjela zauzeti zato, da i nadalje tamo ostane.

Iz Barbana nam piše: Jos predlanjske godine bijaše zaključilo naše občinsko zastupstvo, da se ima uvesti u občinu hrvatski uvedbenim jezikom, a istodobno odustalo je tadašnjeg tajnika Sgrablich-a,

s razloga, što isti nije bio sposoban za

pisanje u hrvatskom jeziku. Al sasvim tim ostao je on tajnik sve do konca godine 1902, te je uzprkos odluci občinskog zastupstva uređivao u talijanskom jeziku.

Početkom ove godine dobili smo novoga tajnika, Hrvata, usposobljenoga dobro u hrvatskom jeziku. Nadali smo se, da će se stvari sada promjeniti, al žalibote, sve je tako i prije: zapisnici sjednica vode se talijanski, odluke (dekreti) izdavaju se isto talijanski, i tako se dopisuju sa drugimi občinama i oblastima, a i jednostavni pozivi občinom šalju se u talijanskom jeziku. Tajnik nije tomu ništa krije; on je pripravio u svaki čas hrvatski uredjivati, al načelnik radi, kako je njega volja, uzprkos odluci naših župana.

Tomu neredu bi jednom morao nadći kraj, a mi stavljamo na srce občinskim zastupnicima, da se zato čvrsto i svojstvo zauzmu.

Dakle, župani, stresite već jednom toj prokleti jaram talijanstine i zahtjevajte, da se vaše odluke vrše. Vi zapovedate i nitko drugi; što vi odlučite, mora biti učinjen; pa ako načelnik neće, kako vi hoćete, neka pušti svoje mjesto drugomu. Čekali ste do sada na novoga tajnika, koji pozna vaš jezik; sad ga, hvala Bogu, imate: dakle sve vam je pripravno, samo trebate uprijeti tvrdno.

* * *

Eto vidite, s kakvim se neprilikama imamo boriti u samoj našoj kući. Barban je najčešća hrvatska občina, na Barbanštini mjesec Talijana pobrojati na prste, pa eto još uvijek nismo zadrišli se te... blaže talijanstine. A nećudite se, ljudi, name neukini kmetovima, kad moramo priznati žalostnu istinu, da i oni, koji bi moralni prednjačiti narodnim jezikom, za-

postavljaju ga u svakom obziru. Žao nam je, ali moramo spomenuti ovde našeg velež. župničko-kanonika, koji se ne zaca-

davati ljudima potvrde o uplati crkvenih kumata ili tražbina u talijanskom jeziku, a da i ne spominjemo, da on vodi svoj ured izključivo talijanski, u kojem jeziku dopisuje s oblastima, drži knjige, daje izvjesta itd.

Zaostno, ali istinito! Barbanac.

Pazinski kotar:

Razpis natječaja. Službeni list primorske vlade, „L’Osservatore Triestino“ donosi slijedeći razpis natječaja na mjestu učitelja ili profesora na državnoj gimnaziji u Pazinu: 1. mjesto učitelja za klasičku filologiju; 2. mjesto učitelja za hrvatski jezik kao glavni predmet, grčki i latinski kao nuzgredni predmet; 3. mjesto učitelja za njemački jezik kao glavni predmet, klasička filologija kao nuzgredni predmet; 4. mjesto učitelja za prirodopis kao glavni predmet, matematika i fizika kao nuzgredni predmet; 5. mjesto učitelja za zemljopis i povijest; 6. mjesto učitelja za katol.

vjerouauk.

Molbenice upraviti na c. kr. ministarstvo za bogoslovљje i nastavu preko c. kr. pokrajinskoga školskoga vjeća za Istru u Trstu.

Porečki kotar:

Starica od 103 godine. Iz Zumeške kod Motovuna primamo vest, da je tamo dne 27. pr. mj. umrla Marija Labinjan udova pok. Marka, a majka tamošnjega našeg rodoljuba Petra Labinjana, za-

stupnika banke „Slavije“ u zavidnoj starosti od 103 godine. Pokojnica bila je uvek skroz i skroz narodnoga mišljenja te je umrla nakon 10-godišnje bolesti, u kojoj je izgubila oba oka. Pokojnici vječni pokoj, a sinu Petru naše sažaljenje!

Iz Kaštelira primili smo dopis o ovogodišnjem božićnom drževu i zabavi prigodom istoga.

Neka nam gosp. dopisnik nezamjeri što dopisa radi zastarjelosti predmeta — 6 nedelja poslije čina! — nemamo pri-

obci, nego neka se odma oglasi o onom što smatra važnim za objavu. Nakon opisa zabilježi vrijeđanje g. dopisnik svoj sastavak ovako: Na svršku ne mogu da se ne zahvalim svim onim, koji su budi čini pripomogli prirediti nam takovo veselje, a „Druži sv. Cirila i Metoda“ čestitam na tako krasno naprednjoj školi.

Kaštelirac.

Iz Ždrenja primamo 30. janara t. g.: Evo nas opet jednog gospodinu učitelje, do Vas, da Vam priobčimo novosti iz naše župe i iz ove poremećene občine. Započeti ćemo sa ovdašnjom zlosretnom talijanskom školom „Lega Nazionale“, kojoj je zadaća razbarati našu hrvatsku djecu, pošto nam je c. kr. školske ni zemaljske oblasti nedaju škole u materinskom našem i naše djeci jezik.

Kako će Vam biti možda poznato, u toj školi podučava učitelj Talijan iz Tirola po imenu Cristoforo Bonat. On je holio već iz početka iz kraljevsko-sarenskih po-prdila stvoriti gorjive katolike (što je svakako hvalevredno) ili, kako bi on kaže, „piš papabili del Papa“, ali pod uvjetom, da budu ujedno i u narodno-političkom smislu radikalni i nepotpustivi i da mu budu kao takovi pomogli širiti u mjestu i u okolicu talijanstvo.

Prošle godine bio je taj učitelj uprave sile, nebi li izključio iz župne crkve u Ždrenju tamo od starine običajno hrvatsko pjevanje. To mu nije pošlo za rukom. U Vašem cjenjenom listu bila je opisana ljata borba, što smo ju imali s njim i s nekojima talijanskim svećenicima radi crvenoga pjevanja. Mi smo stajali čvrsti na našem pravu, neobazirući se ni na grožnje ni na molbe, a još manje na spletke naših neprijatelja.

Pošlije one borbe nadošli su i školski priznaci, za kojih je onog učitelja nestalo iz Ždrenja, jer se je pošao odmoriti u nepoznate nam krajeve.

Za njegove odsutnosti bio je zavladao takav mir među župljani, da si boljega neželimo. Nu taj je na žalost malo trajao! Učitelj se je naime vratio, a taj njegov povratak očutili smo koliko mi u mjestancu, toli naši istomišljenici na vanjsnosti.

Mi nemamo kazati, da djeca one škole po njegovom naputku učili: „Viva Istria taliana“, da nas pitaju sa „čico“, ali činjenica stoji, da to čine jedno i drugo življe i oduševljenje odakle je opet ovđe. Ali na žalost neostaje ta rugoba samo na samoj školskoj djeci, već se za djecom povadaju i odrasli, čak i starici ljudi, i to ne samo proti nam domaćim, za koje znaju, da nepušte u rog irredente, već i za tajnjice, koji dolaze k nam po poslu. Tako biju ovđe nedavno dva muža, koji su kućarili raznom robom. Ova dvojica stupiše u jednu gostionu te ponudiše svoju robu gospodarici, koja je nešto i kupila. Nedjutim došao je u gostionu i jedan gladni Krnjelj, koji se brani žuljevi nas Hrvata, te se stade tajnjicom rugati i povati ih, da zašto dolaze trgovati u talijansku zemlju — Istru. Kasnije pošli su svojom robom i u trgovinu gosp. Poniza, komu pokazala svoju robu. Čim opaziše na ručnicih hrvatski izvezeno, „Dobro jutro“, odpraviše ih sa riečmi: mi bi od Vas kupili robe, ali kad je ono napisano hrvatski, nekupimo nista.

Promu od ovašnjih nositelja talijanske kulture velimo, da se ljudi vara ako misli, da je ovo talijanska zemlja, a vara se još ljuće ako drži, da je on ovđe gospodar, jer je njegova domovina Karnija, iz koje nije stalno njegov otac ili dječ pobjegao radi toga, što mu je tamo predobro bilo. Ako mu nije dakle pravo ovđe među nami Hrvati i na našoj hrvatskoj zemlji, sroči se mu putevi, pak neka se seli u gladnu Karniju ili u Blaže i Italiju, kamo ga neće zaista nijedan Hrvat slediti, te će moći živiti na miru daleko od mržnjenih Hrvata.

Onoj pak gospodi iz dučana sporu-čujemo, neka se sjete na prošla vremena,

kad su bili siromašniji nego li oni tudići s robom, pak neka zahvale Bogu i našemu narodu, što su se gospodski podkožili među nami. Ako im se neće u misli vratiti u prošlost, neka popitaju još živuće naše ljude, koji će im kazati, kako je bio jednom sladak zalogaj kruha podaren od onih, koji neznaju drugače nazivati dobrojutro, nego kako ih je majka naučila. Neka ta gospoda pomisle, kako bi oni trgovali, da im okrenu pleća svi oni, koji dolaze u njihov dučan i koji se služe jedino sa hrvatskim: dobrojutro! Zar nezna oni, da je već do sada bilo naše mjesto na slabom glasu, a budu li ovako postupali sa mirućim i poštanimi tudjinci, bojati će se doći u našu sredinu i najpošteniji čovjek, ako nije Talian, šarenjak ili izdajca.

Dok nije bilo ovdje one nesretne škole, pazili smo se kako i braću i nepitajuć: je si li ti Talian, Hrvat, Kralj ili Šta mu draga. Školska djeca, mjesto da unaju među prosti puk uljudbu i lep primjer, ona nas razdražuju i uznemiruju. Takovo poniranje školske djece nesluži zaista na čast ni učitelju ni zavodu, u kojem sušu tobožju znanje i lepo ponasanje. Radi toga upozorujemo na takovo postupanje školske djeca g. učitelja, koji je prvi pozvan, da poduci djeca kako im se je vladati takodjer izvan škole i napraviti svakomu starijemu od sebe. Upozorujemo na to i roditelje, kojim nemože biti ravno, da li su njihova djeca leipo i finu odgojena ili su jednostavni prostaci i divljaci. Konačno upozorujemo i školske oblasti, koje bi morale znati i za to, kako se ponarađuju djeca jedne škole i izvan te škole.

K izboru župnika u Ždrenju. Od tamo nam pišu 31. pr. m.: Reć bi, da će se i to pitanje primati k svomu kraju. Dugo smo čekali, mnogo smo molili i prosili, da nam se već nakon toliko i toliko godina podieli stalna svećenika, koga bismo po svojoj najboljoj uvidjavanosti izabrali svojim župnikom. Čitateljem Vašeg cijenjenog lista biti će još u pameti, kako smo pred par godina birali i izabrali čestita svećenika za svoga župnika, ali nam ga nebjedio potvrditi ni crkveni ni svjetski oblasti. Da je kojom nesrećom bio Talian, bile bi nam ga odmah potvrdile.

Čekali smo opet par godina u nadi, da će nam razpisati novi izbor, kad nam nebjedio potvrditi onoga, koga smo želili imati.

Sada se čuje, da će već jednom ipak doći do novoga izbora. Na to nas upozorju naši Krnjeli i šarenjaci, koji su stali u puku šarati i spletkarati proti svakom imenovanju. Oni nagovaraju naime priproste i lahkoverne soljake, neka nebjeduju nikoga, jer da je škola imati župnika, da kapelan ili župe-upravitelj manje stoji, da se ga laglje makne, da se ga može u svaku dobu tužiti i biskupu i kapetanatu i na občini, da se kapelana iztjera kada se hoće, a župnika da se nemože itd.

Ovakove lude i smične dokaze proti izboru župnika mogu izreći samo zlobne i pokvarene duše, a vjerovati im mogu samo tudjinci i šupljoglave. Mi čekamo kao ozebac sunce već puno 42 godine župnika, koji bi nas spravio u red i koji bi našu crkvu očistio i uređio, a tamo se nadje kojekakve propalice i nistarije, koje neimaju prečijeg posla, nego muliti i varati puk, da si neizabere župnika.

Naše župljane i sve pošteno misleće občinare molimo, da se čuvaju kralješko-šarenjački spletaka, da se daleko drže od tih mutikaša, a oblasti, koli crkvene toli svjetske upozorujemo na gornje spletke, koje ptiču od 5-6 izgubljenih stvorova, koji nemare ni za crkvu ni za svećenika, već bi htjeli samu u mutnom loviti. Osim ono 5-6 mutikaša sav ostali puk, svij župljani žele vruće, da već jednom dodje do izbora župnika i da dobijemo stalna svećenika, koji će moći i znati više brinuti se za naše duševno i tjelesno dobro nego

li onaj, koji mora biti uvjek pripravan da će ga ovamo ili onamo baciti.

Od stalnoga svećenika ili od župnika očekujemo mi napredak župljana ove župe, jer biti 42 godine bez stalnog svećenika, nije mala stvar.

Dobro nam dakle došao novi izbor župnika u Svetišući da, da bismo mogli izabrati takovog pastira, koji bi nas vodio po putu istine i pravice i koji bi služio Bogu na čast a rodu na spas!

Zemaljska podpora: Zemaljski odbor u Poreču osigurao je upravnom vjeću u Kaštelu (Castelvener) iz zemaljske zaklade podpora od krune 800 za gradnju vodnjaka na vrelu „Škodelin“.

Koparski kotar:

U nedjelju dane 8. o.m. u 5 sati po podne obdržavali će se u sv. Ivanu, kod Buzača redovita glavna skupština Područnice sv. Cirila i Metoda za Istru sa dnevnim redom: 1. Nagovor predsjednika; 2. Izvješće tajnika; 3. Izvješće blagajnika; 4. Izbor novog odbora i odaslanika na glavnu skupštinu u Opatiji; 5. Slučajni predlozi.

Pozivaju se rodoljubi da u što većem broju učestvuju.

Sa novog Istarsko željeznice. Iz Poštine nam pišu, da je odgovorilo ravnateljstvo državnih željeznica u Trstu na molbu nekojih občina onoga kolnika, da bi se promjenilo sat dolaska i odišaska vlakova na novoj željeznicu Trst-Poreč i da bi se uvelo jedan treći vlak, da će se toj molbi zadovoljiti čim bude već osobni promet na toj željeznicu. Pošto neima pako nade, da će biti ikada velik osobni promet na rečenoj željeznicu, to možemo mirne duše još dugo i dugo čekati željene promjene.

Za gradnju mula u Piranu. Žemaljski odbor u Poreču dozvolio je občinskomu glavarstvu u Piranu, da može uzeti zajam od 50.000 krune kod žemaljske kreditne banke u Poreču za gradnju jednog komada mula, što se kani sagraditi tamo na rtu od zdravlja.

Voloski kotar:

Hrvatska Čitaonica „Danica“ u Lovranu te njezin tamburinski zbor predaju u nedjelju dane 8. februara u Iki koncert sa zabavom, pjevanjem, tamburanjem, predstavom i plesom. Moli se mnogobrojni posjet. — Predstavljut će se saljiva igra: „Kontra srcu se ne more“, koju je napisao autor „Zimskog sunca“, naš vrii rodoljub Viktor Emin Car.

Kastav, 26. januara 1903. „Hrvatska Čitaonica“ u Kastvu hvali ovime najljepše milostivim gospodjama i p. n. gospodi, koji se je prigodom ovogodišnje „prve puse u zaborav“ dana 25. t. m. sjetili darom ili preplatom ulaznine, a jesu sljedeći: Spinčić prof. Vjekoslav i Fenderle Jakov po 5 K; Zamlič Monsign. Vinko 4 K; Jelušić Kažimir i Ziganto Ivan po 3 K; Bakarić gdje Amalija, Kleinmeyer gdje pl. Ema, Moretti gdje Nikolina, Poštić dr. Ivo, Dobović dr. Gajos, Vrabec Ivan, Corgnolan Vjekoslav, Jurinčić Fran, Šepić Matko, Jurinčić Robert, Karlavaris Ferdo, Jelušić Ljudevit, Marot Josip, Marinčić Petar i Šanković Davorin po 2 K; nadalje Jelušić gdje ud. Ludovika, Milnerić gdje Josipa, Mohović gdje Kvirina, Jakic gdje ud. Sofija, Laginja Mijo, Dukić Fran, Šever Fran, Valitar Mijo, Rubeša Vinko, Jelušić Fran, Juretić Petar, Jurinčić Vjekoslav, Sinčić Ignac i Vlah Ernest po 1 K; te N. N. B. 60 h i N. N. K. 50 h; a Franu Rubeši za darovanu diletantima podvorbu.

Najsrdačnije se poštu zahvaljujemo lijepon kili gostova iz bratskoga nam Voloskoga sa g. drom. Poštićem i milostivom mu gospodjom na čelu, što dohrliš ovamo, da nam užveličaju jošte naše veselje. Zgodilo se, sastajali se što česte „diamant i biser“ na bratsku radost i veselje, a na slavu i krišt naroda našega.

Istodobnojavljamo, da će na pusnu nedjelju, a na dan 22. februara biti druga

izstavljanja, kostimirana, plesna „žabava“, da da ta. Sto, ljepe, ispadaju u izvedbu običnog programa: pjevanja, tamburjanja i žabava, od smještaj, žaligije, odlikovati će se tri najljepša kostima posebnimi darovima. Nešto ljepe, zar ne? Želimo stoga, da nas sto veći, broj, krasnih „vila“ usreti svojim posjetom, a milostive gospodje mojčije neka nežale fruda, ono malo, ni troška, da nam što divnije urede svoje mezimice.

U radosnom očekivanju kličemo svima: što sretniji do vidova!

Iz Breze: Občina Kastav piše nam 30. pr. m.: Malo nas ima u ovom selu, g. uređnici, koji se nismo dali prevarili i prislijeputi od talijanskih mutikaša i od onog talijanskog agenta, kojega zovu Kršćem. Ali ako nas je i ostalo malo nezavedenih i pametnih, mi smo stojali čvrsti i nepomiči kao stiene uz narodnu hrvatsku stranku.

Sada ide hvala Bogu i kod nas na bolje, slični i čoravi progledali su ili im se vidjeli te uvidjaju, da su bili nasamareni od brežanskoga po „sili“ župana, a on siromah od nesrećnoga Sal-a. Imade ih još 4-5, koji drže sitomice zatvorene oči, i koji se sratne otvoreno i posteno priznatu svoju pogrešku, ali zaluđu im posao, kada će i oni prije ili kasnije morati priznati, da su bili i da su na, krovom putu. To su vam talijanski fiduciari, župani i procuratori, koje čekamo, da se opamete i da stupite u naše pošteno bratsko kolo.

Oni su bili obećali Sal-u dio šuma Lužine, i to baš ovaj komad, u koj ide ona nesrećnica od Turaka, koju imaju na duši narodni odjednik, pobirati odpatke (subholice) od vrva. Te vam je lijepa šuma, u blizini, koja se nalazi pećina „Kudinar“ nazvana. Šteća što ta šuma nije postala vlasništvo Salova, jer bi se mogao sada u onoj pećini udobno smjestiti i sakriti, da ga oružnici nenadaju.

Mi smo znali, da će Salo ostati dugin nosom, kao što je i on znao, da suva njegova obećanja zaslijepljenim Brežanom — ludom radovanju. On ih je varao lievo i desno, a oni zapućeni spreda i zada, vjerovali su mu kano da je govoril iz njega svestno pismo. Žalostno je, što se ti siromasi na duhu neće da opamete ni sada kadno vide, da je Kršćić ostavilo svako pošteno stvaranje, kad su se mogli i morali osvjedočiti, da on radi same za talijanski novac, da je njemu novac sve; kad znaju, da je bio kažnjen toliko i toliko puta i da se mora na Rieci sakrivati, jer mu smrđi doći u naše krajeve.

Mi poručujemo našim zavedenim slijedom, da otvore oči, da progledaju, da promisle, da nije u cieloj Kastavčini jednog jedinstvenog muža, koji bi javno priznao, da ga ceni ili stuje. Mi smo zaustaćeni, jer smo vjerovali izdajici i detektivu više nego domaćim poštenim i pametnim ljudem. Mi smo bez puteva, mi smo bez škole, bez poduke i nauke, a svemu tomu smo sami krivi, jer nijedan pametan do nas ništa nedrži, budući smo si sami kopali grob. Zahvalite Bogu, da niste u njega pali i da su vas spasili vaši pametni susjadi. Pamet dake u glavu moji Brezani, da nebude prekasno!

Lošinjski kotar: Imenovanje. Učiteljicom III. reda na mješovitoj pučkoj školi sa hrvatskim naukovnim jezikom u Omisiju bijaše imenovana gospodjica Jelka Padivoj.

Trst:

Iz Trsta piše nam 2. o. m. Jučer zadesila je rodoljubnu obitelj g. Frana Križaja, trgovca i posjednika u sv. Petru grđana obiteljska nesreća. Njegova gospodja Ana došla je naime u Trst u posjetu poznatoj slovenskoj obitelji Mankočevoj. U nedjelju poslije podne odvezote se nekoj članovoj Mankočevoj obitelji u vlastitoj kočiji sa gospodjom Križaj put Miramar, da

nekoj pokazu tamošnji krasni carski dvorac. Putem moralu se kočija ugnuti električnom

tramvaju, te su se jedna kola kočije zarila u tračnice tramvaja i tako je kočija tračnica nagnuta na jednu stran. Čim su kola skočila iz tračnice, nagnula se kočija tokom silom na drugu stran, da je od temelje promjene kočijas izgubio ravnotežu i pao sa kočija na tla. Kad su vatrene konji očutili, da su im slobodne noge, spustile se u divlji bieg na cesti proti Barkovlju. G. Josipu Mankoču posređilo se je uhvatiti užda, nu preplašene konjevinje mogao zaustaviti već su tračni i nadalje kao biesni. U kočiji nalazeće se gospodje bijahu do skrajnosti prestrašene, ali ostase ipak neko doba mirne u kočiji. Nu gospodja Križajeva na svoju nesreću otvoril naglo vrata kočije i bac se van na cestu. Ali ona pada tako nesrećno, da je ostala na zemlji onesvjećena. Pošto su kasnije nekoje odvražne osobe zaustavile preplašene konje, okrenuo je g. Mankoč kočiju natrag te je našao na mjestu nesrećnog gospodju bez znaka života. Odatile odvezose ju u bolnicu, ali ličnici nemoguće njoj više pomoći, jer bijaše već mrtva.

Ovaj žalostni dogodaj učvilo je težko dve naše rodoljubne obitelji, naime Križevcu i Mankočevu, kojim saljemo naše iskreno sačeće.

Razne primorske vesti.

Peto glavno zasjedanje „istarске komisije za osobnu dohodarinstvu“ započelo je dne 26. pr. m. u prostorijah finansijskog ravnateljstva u Trstu pod predsjedništvom ravnatelja financije dvorskoga savjetnika g. Otona Zimmermann. U toj komisiji jesu i naši rodoljubi g. P. Tomićić, trgovac iz Opatije i gosp. Jurišević Karlo, trgovac iz Črniogora, koji je izabrala hrvatsko-slovenska manjina u istarskom saboru u predposlednjem zasjedanju u Kopru.

Na korist podučitelja. Zemaljski odbor u Poreču izjavio je na upit c. kr. zemaljskog školskog vjeća za Istru, da je sporazuman s tim, da se privremeno podučiteljem doznači plaća iz školskih pravnika, dočim se ima za namjestne učitelje uvjek kazati, kada im se ima ukrauti plaću tečajem školskih pravnika.

Za ublaženje bledie i nevolje u Primorju. Ministarstvo putarjnih posala dalo je dogovorno sa ministarstvom finančima na razpolaganje c. kr. namjestničtvu u Trstu za ublaženje bledie i nevolje u Primorju, i to za politički kotar Gradiska kruna 120.000, a za ostale kotare Primorja kruna 55.000. Te slike doznačilo je ministarstvo iz kredita, dozvoljenih za ublaženje bledie i nevolje zakonom od dne 7. decembra 1902. za podištenje žita i žitnoga sjemena kano i drugih podpora, koje se neće vratiti; konačno za provedenje občinito korištenih javnih radnja za ublaženje bledie. Od tih radnja započeti će se samo one, kojim je osigurano pokriće skupnih troškova. Tamo, gdje su nacrti za takove radnje pripravljeni, započeti će se odmah sa radnjom. Isto tako započeti će se odmah sa nabavom i podištenjem žita i žitnoga sjemena.

Iztjerivanje takse na pivo. Zadruga istarskih konsorcija (La federazione dei consorzi istriani) u Puli utjerivali će zemaljsku taksu na pivo u godini 1903. u kotarib: Buje po Antunu Coslovichu; u Poreču i Motovun putem odaslanika, koji će biti providjeni posebnom punovlasti; u Pazinu po Liberatu Runco; u Labinu po Petru Brunetti; u Buzetu po Ivanu Rigo; u mještajnih občinah Kopar, Milje, Dolina, Dekani, Pomjan i Marezige po Enriku Bruti; u Očisu po Petru Spadaro; u Isuli po Ivanu Degrassi; u Piranu po Petru Vidali.

Zemaljski odbor u Poreču uzeo je na znanje ovu odluku rečene zadruge. Za pošumljenje istarskog krasa. Zemaljski odbor u Poreču doznačio je predsjedništvu odbora za pošumljenje istarskog krasa zemaljsku podrštu za godinu 1903. u iznosu od kruna 12.000.

z p s
G
č
a
u
Ž
ma
N
z
o
Na
u
v
ven
—
sabi
Kire
čan
stic
gud
svog
priat
objav
su d
fie
Jugor
K 51

N
parlam
predje
čaka. I
vadaju
vladu i

Zemaljski namet u Istri. Na temelju privremenog proračuna prihvaćenog od većine istarskog sabora dne 30. decembra 1902. pobirati će se zemaljski nameti u Istri na temelju proračuna od godine 1902. Uslijed toga će se pobirati dok ne budu prihvaćeni stalni proračun za god. 1903. slijedeći nameti, priobčeni oglasom namjestnicu, od dne 22. oktobra 1902.

1. Namet od 35% na sve državne izravne poreze i od 45% na sve izravne osobne poreze, u koliko nisu isti izuzeti zemaljskim zakonom od dne 24. januara 1898. Za Z. L. br. 20 od zemaljskoj namete.

2. Namet od 100% na potrošarinu od vina i mesa.

3. Neodvisan namet od krama 3/40 za svaki hektolitar na malo razprodanog piva.

Na Rieku subotu! Dne 7. o. m. pridružuje hrvatska omladina Rieke i Sušaka u narodnoj čitaonici na Ricci plesu. Ima preko 100 mladića, koji su se na to dali. Pokroviteljica plesu je presvetlja gospodja Ana barunica Žmajić svet-Ivana; patronesse "pako razne otmetne gospodje Rieke i Sušaka". Cist prihod namijenjen je: za siromašno učenje Hrvate iz Rieke i Sušaka, koji polaze hrvatske škole na Sušaku; za siromašne učenike pomorske škole u Bakru; za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. Razdobliti će se dakle na troje, pojednako. Uzasmna je 5. kruna po osobi, 10 kruna po obitelji. Dobrovoljni prinosi primaju se zahvalnošću. Blagajnik odbora omladine je: Zvonimir Ružić na Ricci. K plesu pozivaju se rodoljubi i rodoljubke ne samo Rieke i Sušaka, nego također narodni, rodoljubi i rodoljubke iz Bakra, Kraljevice, Crkvenice, Selaca, Novoga, Senja, Kastva, Voloskoga, Opatije, Ike, Lovrana, Međimurje, Beršće, Lošinja, Cresu, Krku, Puntu, Baške, Vrbniku, Dobrojnu, Omilju, Dubašnicu. Pozivaju se, u obće na prvom mjestu Hrvati i Hrvatice sa obala Kvarnera. Valja odazvati se našim česlitim mladićima iz Rieke i Sušaka. Valja doprinjeti u plemenitu spomenutu svrhu. Valja pokazati i tom zgodom, da nad Kvarnerom lebdi duh hrvatski. Rad toga: s u b o t u d n e 7. veljače na Rieku! Ko nikako ne može, taj nek se inače sjeti je zabave, sružene s toli znamenitom svrhom.

Razni primosi.

Djakećom pripomočnom družtvu u Pazinu prisjeli su tekom mjeseca novembra prošle godine po pomtnji nejavljeno još slijedeći primosi:

a) redoviti: G. dr. Gjuro Červar, odv. kand. — Pazin, K 10;

b) darovatelji: Gg. Bođe Juraj — Rieka K 10; Frulić Šime, župnik — Grodoso K 5; N. N. — Poreč po velečastnom g. Pravoslavu Filipiću, župniku u Žminju, K 40; Perković Marija — Žmajić K 10; Matješić Fran, c. kr. zemaljski školski nadzornik — Trst K 40; N. N. — Dubašnica K 10; Sabranu prigodom imendana Nežić Dragutina K 2/20; Nazarij Grizan, krčmar — Dekani, sabrao u veselom družtvu među Hrvati i Slovenci K 4; Červar dr. Gjuro, odv. kand. — Pazin K 5; Kirac Jakov — Medulin, sabranih po velečastnom gosp. Don Luki Kireu, župniku u Ližjanu, prigodom vjenčanja g. Vida Radošević sa gđicom. Jutarnjom Kirac K 10; Šestan Ivan — Dragić, sabrao u malenom družtvu u kući svoga oca K 5/90. — Izpravlja se izkaz prinsa prisjeljih mjeseca decembra 1902. objavljen u br. 3. tek. god. u smislu, da su darovali gg. Lončarić dr. Josip K 5 (ne K 1), Bezuk (a ne Beruk) Gjuro K 4, Jugovac (a ne Gugovac) Niko, sabranih K 5/10, od kojih K 1 od njega.

Politički pregled.

U Puli, dne 8. februara 1903.

Austro-Ugarska.

Najvažniji dogodak prošloga tjedna u parlamentarnom životu u Beču je ostavka predsjednika mladočeskog kluba dra. Pačaka. Kao razlog odstupu dra. Pačaka navoduju bečki listovi: neuglasje, koje da je kada. Neučini li jedno ili drugo, tad

Radikalniji članovi toga kluba da nisu zadovoljni sa "pomirljivim" radom kluba. takav neće se mogu uzdržati na svojem mjestu. U interesu dobrog glasa bugarske vlade stoji, da se ta stvar razjasni, pak da budu krivci kažnjeni, bili oni ministri ili novinari.

Rusija.

Francuska vlada priobčila je diplomatske spise o posliednjem putovanju ruskoga ministra izvanjskih posala grofa Lamsdorfa i o njegovom posjetu u Biogradu, Sofiji i u Beču. U ovom posliednjem mjestu razgovarao je ministar sa grofom Goluchovskim i carem Franom Josipom o tom, da se popravi sudbina kršćana u Macedoniji, i da se nepromjene sadanji odnosa, i da se ne povrati vlast turske vlade. Među njim i austrijskom vladom je postignuto podpuno sporazumljene gledje postupanja obju država na Balkanu.

Svoj k svome!

Brat „Sokol“.

Preporučuje svoj krojački posao. Izvadja svake vrste radnje uskrsno i po najnovijem sistemu, uz točnu podvoru i najsolidnije cene.

Ivan Videka,
Via Abbazia 33.

Tvornica pokućstva

dvorskog dobavljata

IGNACIJ KRON

TRST — BEČ.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.

Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava:

Ilustrirane popise, originalne nacrte osnova, pregled sobnih namještaja.

Najveća solidnost, elegantnost i jeftina ciena.

Prvo slovensko skladište pokućstva

ANTONA ČERNIGOJ

TRST

Via di Piazza vecchia 1, u kući Marezi, podružnica Stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu — Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

SVAKA JE KONKURENCIA NE MOGUĆA, jer je pokutstvo iz prve ruke.

Tiskara i knjigovežnica

J. Krmpotić i dr. u Puli.

preporuča:

1. Tiskanice za občine.

1. Skrižaljka o izkazu epidemije. 2. Svjetločka za oprost od prisutne službe. 3. "Omnibus" tiskanice (skrižaljka bez teksta u glavi za svaku porabu). 4. Izkaz i svjetločka za djeake. 5. Izak u talijanskom jeziku. 6. Molba za oprost od prisutne službe. 7. Izak sa svjetločkom. 8. Inventar aktivenih glava ili uložci. 9. Inventar pasivnih glava (uložci). 10. Inventar mobilnih glava ili uložci. 11. Izkaz odgovornih troskova. 12. Stanje ukamnjenih glavnica. 13. Izkaz o promjeni prebivanja neaktivnoga vojnicija (glava ili uložci). 14. Izkaz i svjetločka za djeake i molitele. 15. Popis izbornika (glava ili uložci). 16. Glasovni izkaz i 16. a) Kontrolni izkaz za občinske izbore. 17. Dnevnik dokohdaka i troskova. 18. Glavna knjiga. 19. Pomočni dnevnik. 20. Zapismik podnesaka (glava ili uložci). 21. Pronaćun, glava. 22. Praznica, uložci. 23. Zaključni račun, glava. 24. Zaključni račun, uložci. 25. Zapismik o razgledu mrtvaca. 26. Ogledni listić o umrilih. 27. Obiteljsko-obavjetna skrižaljka. 28. Skrižaljka o ceni govjedje krme. 29. Zapismik kaznenih prestupaka. 30. Prilog zaključnog računa (glava ili uložci). 31. Izkaz nadnica. 32. Zapismik soli. 33. Prijavni i pregledni list za oprost poreza kod pećenja rakije za svoju porabu. 34. Občinska svjetodjka za bolnice. 35. Knjizice sa kupom za doznačnu soli.

4. Tiskanice za družtvu za štednju i zajmove te štedionice.

1. Doznačnice. 2. Zadržne knjizice. 3. Štedionice (ulozne) knjizice. 4. Zadržnice. 5. Molbe za zajam. 6. Dnevnik blagajne. 7. Knjiga dužnika. 8. Knjiga članova. 9. Knjiga zadržnih dijelova. 10. Knjiga uložaka za Rajfeisenovice. 11. Knjiga uložaka za obične štedionice. 12. Doznačka za primjak. 13. Doznačka za izdatak.

3. Tiskanice za gospod. društva.

1. Dnevnik blagajne. 2. Knjiga vjerovnika i dužnika. 3. Knjiga za skonto robe. 4. Knjiga priručna. 5. Zadržne knjizice.

6. Tiskanice za pravne poslove.

1. Tužbe. 2. Napis (rubrum) k tužbi. 3. Punočec. 4. Predlog zapljene. 5. Napis k predlogu zapljene. 6. Kupoprodajne pogodbe. 7. Zadržnice za obču porabu.

7. Razne knjizice.

1. Kokolj: "Grammatik der kroatischen oder serbischen Sprache für die k. u. k. Kriegs-Marine." 2. Pjesma: "Putovanje ratnog broda Marije Terezije" u Antiju, Kubu itd. 3. Pjesma: "Pjesme pomorice ili putovanje ratnog broda Fran Josipa I." u Kretu. 4. Pjesma: "Rat u Kini ili putovanje ratnih brodova Elisabeth i Aspern" u Kini. 5. Knjizice: "O pristojnom ponasanju, sastavio V. Rubesa."

Osim gornjih tiskanica imade podpunu zalihu tiskanica u njemačkom jeziku za c. i kr. ratne mornarice, a kojih izkaz se salje franko poštarine.

POBOŽNI MORNAR. Molitvenik za momčad c. i kr. ratne mornarice i estale pomorce. Sastavio Karlo Kokolj, kapelan c. i kr. ratne mornarice. Odobrena od njegove presvetlosti biskupa Mahnića i rođajnog biskupa Biropolterky-a. — Cijena tvrdi vezanom 70 k. s postom.

Preporuča dalje zalihu papira u konceptnoga tola kancelarijskoga u svih formatima, težinah i crtanjih (rastrebanju) na debelo (najmanje od svake vrsti 25 araka).

Omoti u svih mogućim formatima za privatne, trgovачke ili službene svrhe.

Prima i izvršuje svakovrstne načrte, posjetnice svih veličina, pozive, adresne karte, rasporede i u obće svakovrstnu radnju zasjecajući u tiskarsku i knjigovežku struku.

Svega po malo iz Opatije.

U predzadnjem broju „Naše Sjoge“ javili smo dolazak »čikoga vojvode Luksemburškoga i prejasne njegove euproge u Opatiju. Danas možemo javiti, da je u ovo nekoliko posljednih dana i broj običnih gostova znatno ponašao, pa je pravljeno, da će u veće godine doći, a dade li Bog, i preši broj gostova drugih godina. To je, što mi vruće želimo u interesu našeg ljećilišta, koje se možemo reći, podiglo upravo samo od sebe bez ikakve pomoći onih faktora, kojih bi dužnost bila, da u prvom redu uznašto oke procvala ovog Bogom i mojom prirodom tako bogato nadarenim kraju. Čovjek mora da se snabdi, kad pomisli, kako se austrijska vlada malo, ili bolje da kažemo, ništa ne brine za ljećilište, o kome ipak znaju izvestni organi i nekakovom bohatostu trubiti u svjet, da je to „Die Perle der Österreichischen Riviera“. Jedna „perla“ i jedna „Riviera“, kad bi imala da zavisi o milosti onih „Österreichischen...“. Ne znamo, kakav pojam moraju da sebi stvaraju tjudjinci o našoj vlasti, koja je nakon dvadeset godina, najvećom slavom okruženog uspeha ovog ljećilišta, još uvek zanemarili baciti nekoliko hiljada za paralelnu cestu, koja bi Opatiju svakako mnogo više postigla, nego li sva i najuzvišenije imena do vremena šalje onamo tobož za „reklamu“.

Ni po jada, kad bi oblasti na i kakogod drugačije isle na ruku upravljajućim faktorom našega ljećilišta. Ne samo, što se osobito našoj občini postavljaju sa strane viših oblasti često puta klipovi pod noge, već se pušta, da se inače dogadjaju stvari, koje ne služe nikako na čast glasu i imenu našega ljećilišta.

Tako se eto i prošlih dana dogodilo, da su po nekoliko puta neponatati tudi pridri u kuće privatnika i hoteliera, i to na mjestima, gdje obično vlada najživljiji život. Reči će se: to je posao policije. Bez sumnje je, da bi to morao biti posao policije, kad bi občina bila u stanju, da drži sto već broj organa javnog reda. Nego poznato je, da je naša občina, liseni svake pomoći i podpore vlade, upravo prinudjena, da ograniči broj redara i to s razloga, da može doskočiti drugim svojim potrebama. A onda svi pitamo: Što radi pak žandarmerija, ona žandarmerija, koja zna izvestiti svoje prepostavljenike i o najnedužnijem prijateljskom sastanku, prikazujući ga Bog zna kakovim „tab or m“; što radi ona? Pak još nešto. U našem ljećilištu dozvoljeno je, da se po svim javnim mjestima klatare svakovrstni individui, sarbitani osobito Talijani i da svojim bedastočama muzu narodu novac, proizvodeći svojim ponapanjem u dobro mislećim upravogavnost i grusjanje. Tako se već preko mjesec dana bio ugnjezdio u srcu Opatije nekakav „Circo Opanaki“, ili kako Čete Zavatta“. (Usrećio je ovih dana i nas u Puli. Ured.) Taj „cirkus“ sa par konja, kao i sa ono dvojice, trojice lakiđaša mogao bi možda pristati za kakav gradić ili selo, ali nimalo u svjetskom ljećilištu opatijskoga glasa. Nego upravitelj tog „cirkusa“ znao si je pomoći drugaćijim načinom. Pozvao je on u Opatiju nekoliko „kampiuna“, koji vam se svake večeri u „cirkusu“ nateži i gnjave na veliko udviđenje slavne publike „de venti soldi“ i još slavnije dječjurlje, koja će se odmah drugi dan pozuriti, da opoznaš one takozvane „akademije“, „lotteri“ i „sfide“. Da, u tom „cirkusu“ imamo i „sfide“. Jedan od „kampiuna“ naime izaziva publiku od „20 soldi“, tko će se s njime mjeriti. I doista često se koji takav oglasi i „sfida“ bude uređena za narednu

večer. Tu večer dohrli sveta u „cirkusu“ i odvise u Ameriku, neće biti suvišno, ako sva sila „sfide“ slijdu“ koja se uvek bušućim Izseljenikom priobčimo, uputu svrši time, da „kampiun“ tršne našeg muža, kojemu su potanke, pozpati odnošaji u onom dalekom dielu sveta. Evo, što piše rečeni gospodin:

„Od kad nas zarazila prokleta klanjula, nas puk iz Dalmacije, stao se seliti sve u većem broju u daleki svjet, da tamо zaradi komad kruha, što mu se ga kod kuće nemilosrdno, iz ustiju diže. Nemilosrdno velju, jer kad se kod kuće od nas iste porez i krv, tu nam se mora dat i način življenja. Najviše je nepravica, kad nam se življene oduzimaju.“

„Nego nije siromahu čovjeku do jadovanja, i kako se vidi, uzaludnih tužba Njemu se hode kruha, hoće mu se življeno, a kad toga kod kuće nema, on ide u svjet.“

Odkad je engleska vlada zatvorila ulaz našima u Novu Zelandu, navrhnuo svjet najviše u Sjevernu Ameriku. Mnogo ih, neimajući dovoljno novaca za dalji put, zgrće se u Nju-Jorku. Tim se čini jedna velika pogreska, jer posto je Nju-Jork glavno izkraliste doseljenika, hiljadu se u zaustavlja, što čini radnju oskudnom, jer ima uvek više radnika nego radnje. Siromah doseljenik dakle tu zlostoji. Neću reći onima, koji u Nju-Jorku imaju svojbine al dobra prijatelja, ali tko tamo ide a neima nikoga svoga, bolje mu je poći djele.“

Sad ču dati nekoliko savjeta, koje bi svaki izseljenik imao, što no se reče, naučiti na pamet.

1. Kad se izkraješ u Nju-Jorku pitaju te i koje si narodnosti, ti uvek odgovori: Ja sam Hrvat (Croat). Na taj način znati će se, koliko je hrvatskoga naroda u Ameriku preko godine došlo i neće se, neznačuj naš pravim imenom, vrstati naš medju neke austrijance, Magjare, Slovinci i t. d. Nezaboravni nadalje, da i u Americi kamo i u domovini, uvek se ponosi svojim milim hrvatskim imenom i svakom se kaže, da si Hrvat. Amerikanici vole one ljude, koji časte tudje, a sa svojim se imenom ponose i diče. Poturici i u Turškoj mrze. Pak zašto da mi slavimo i prinosimo tudje, kad možemo svoje ime?

2. U zadnjem sam „P. Listu“ kazao, da naša brća u Sjevernoj Americi imaju priko 200 podpornih društava ili zadruga, a sva ova društva sjedinjena su u jednu veliku zadrugu ili maticu, koju se zove „Narodna Hrvatska Zajednica“. Svrha ovih društava jest, da podpomažu braću dlanove u bolesti i u nesreći, a po smrti njihove žene, djecu ili obitelji. Na primjer kad se jedan član ili brat razbol, ima badava ljećnika i ljekarje, a dok je bolan, uvek ga braća dolaze pohoditi, ako umre primi njegovu obitelj od Hrvatske Zajednice 800 dollara, ili u našem novcu oko 4000 kruna. Sviše bude kršćanski pokopan i po braći do groba dopraćen.

Zato svaki od vas, čim u Ameriku dodje, odma neka stupi u jedno od ovih društava. Ovih društava ima rasponih po svim Sjedinjenim Državama. Može se pače reći, da tko nije u društvu, ne zeli sebi ni svojoj obitelji dobra. Promislimo samo da devet od deset naših izseljenika jesu prosti radnici. Kao takovi moraju obavljati najteže i najpogibeljnije radnje, osobito po rudokopima, gdje te smrt svaki dan na radnju prati. A koliko ih samo ostane osakaćeno. Ovaj izgubu ruku, onu nogu, treći oko i t. d. Zajednica se je tako pobrinula za sve te nesreće. Tko ostane bez ruke ili noge ili jednog oka, dobitje 2000 kruna. Za obe noge, ruke i oba oka daju 4000 kruna. A sto bi siromah sakat čovjek u svetu bez ovih potpora? Umro bi gdje god u bolnici, da se ne bi ni znalo za nj, ili bi skapan od glada na ulici. A što bi njegova nesretna obitelj? Tko je u društvu, osiguraje se za oba slučaja. Ako umre, obitelj mu nije na putu, ako ostane osakaćen, ima se čime vratiti kući, i s onom svodom, što mu dаду, može kako tako priživit. A koliko na ovaj način čovjek pristiđi novca, kad se raz-

bolji. Ljećnici skupi, lijekarije skupe, a nemaju te zakvati za jedan, dva, tri i četiri mjeseca. Potratit će, da imas carevinu, kamo i nebi, ono malo svoga krvavog znojem zasluženog novca. Kad si u društvu, ne tražiš ni novčića.“

Dakle čuj mo narode! Ja sam bio u svjetu, pa znam kako je. Ako možeš živjeti bud li kako kod kuće, ne traži nad pogaočom kolača. Ako li te pak nevolja tiska, te moraš u svjet, svud mi se kaži čisto i bez straha Hrvatom i upisi se u hrvatsku društva i „Narodnu Hrvatsku Zajednicu“.

L. F. Lüpke

Razne Vesti.

Hrvatski novi izum. Kako doznađemo, primio je g. Cerić iz Kraljevice na svoj izum za spravu za suzgorenje buradi i sičnih spremi — i povjelu za Francuzku. Taj izum želi kupiti jedna tvrdka u Londonu R. White & Comp. za Eglezku i kolonije. Englezzi, kako vidimo, znaju činiti tu po vinogradarstvu i pivničarstvo potrebnu spravu bolje nego naši ljudi. Gosp. Cerić dobiva doduše dnevne naručbe najviše iz Ugarske, Erdelja i Tirola, no budući on ne misli sam tvoriti, već prodati cijelu stvar — to i ne može sada naručbam za dovoljiti.

Nova činovnička mjesto kod sudova. Službeni list bečke vlade priobčuje, da bijahu ustrojena godine 1902. u djelovom krugu prizivnog suda u Trstu slijedeća nova mesta sudbenih činovnika: jedno mjesto c. k. pristava kod kolarskog suda u Puli; radi toga ukinuti će se jedno mjesto pristava bez stalnog namještenja. Dva mesta sudbenih poslužnika i pet mesta tamničarskih stržara za okružni sud u Gorici i jedno mjesto sudbenog poslužnika u Puli. Ovim pomnoženjem mesta kod nekojih sudova u Primorju, nije ni izdaleka zadovoljeno potrebama i zaostajanje za pomnoženjem sudbenoga osobilja u ostalih pokrajina naše polovice i po braći do groba dopraćen.

Pričvremeni odbor u Ljubljani za Svetoslavensku umjetničko-obrtničku izložbu u Petrogradu. Tomu odboru je načelu predsjednik trgovačke i obrtničke komore u Ljubljani g. Josip Lenarčić. Odbor taj će nastojati, da sudjeluju Slovenci kao narodna skupina na rečenoj izložbi; u tu svrhu ustrojiti će se u Ljubljani središnji odbor, koji će se obratiti na slovenske rodoljube izvan Kranjske te ih zamoliti, da ustroje pokrajinske odbore, koji će imati u njihovoj okolini podupirati ciljeve srednjeg odbora.

Vojničke vježbe za poljodjelce. Vojna uprava odlučila je, da će se pozvati koli pričuvnici toli popunitveni pričuvnici u vojski u domobranstvu koji moraju ove godine u vojničkim vježbama, tekst mjeseca avgusta, ako su isti vinogradari.

Odnosne molbe valju odsposlati na dotična kotarska poglavarstva.

Našim Izseljenikom na putu. U velezaslužljom spiskom „Putkom Listu“ daje g. Lupis uput svim našim zemljakinjama, koji se sele u Ameriku, tražeći tamo za službe. Pošto se seli našega naroda možda

Savez kranjskih mljekara. U nedjelju na 18. p. mj. držao se je u Logatu sastanak zastupnika kranjskih mljekarni u svrhu, da se osnuje savez rečenih mljekarna. Bijaše zastupano oko trideset mljekarna. Ovakav savez vršio bi po svojim organima i strukovnjacima nadzor nad svim mljekarnama; snovao bi nove mljekarne, gdje bi bila potreba, te se brinuo, da se roba ovih mljekarni ste bolje razprodaje.

Na taj način sanirale bi sve slabe mljekarne i učvrstile sve dobrostojeće, jer bi se uklonila utakmica, koja se ju kod njih već prikazala, a tim bi bilo pomoženo mljekarstvu i napredku naroda.

Na to je izabran savezni odbor, kome je predsjednik za mlekarstvo velezaslužni g. Fran Nagdić.

Brojovat oko zemlje. Nakon 50-godišnjeg nastojanja konačno je okozemlje položeno žica. Tomu su se najviše opirala društva, koja su posjedovala dva kabela u Australiji. Čamberlain je god. 1895. odredio, da se ovo pitanje izvrši, te je istom 1899. izašao izvjestaj, koji je trošak proračunan na 36 mil. maraka, a godišnja potreba za udržavanje i kamate sa 2-9 mil. mar. Ingleska, Kanada i Australija sјedinile su se, da preuzmu trošak, pa je koncem g. 1900. započeto s polaganjem žice. Radnju je izvelo društvo, koje je tražilo nesto ranije od 36 mil. mar. Duljina kabela iznosi 8000 eng. milja, a najveća dubljinu iznosi 3200 niti. Radnje je rukovodio Sir Sansford Flemming, koji je gradio i kanadsku željeznicu. Prva brojovata došla je kraljevskom omotom dleđi ladje „Anglia“, koja je pogala kabel.

Gospodarske vesti.

Preti vinjske klausali. U novinama citamo, da je zemaljski odbor za Dalmaciju u Zadru popio tamošnje posjednike i glavne vinogradare, da se izjave kakvu bi se imalo udariti carinu na talijanska vina u novom trgovackom ugovoru, što se imo sklopiti sa Italijom. Na taj upit dobito je rečeno odbor odgovor, da bi se imalo na takojšnjem vnu, koja neimaju više od 14 stupnjeva alkohola, udariti carinu od 10 for. po hektolitu. Za vina, koja imaju više od 14 stupnjeva alkohola 20 for. po hekt. Ujedno izjavljuje vinogradari i posjednici, da su protivni svakoj polakisici, koju bi se imalo dati carini na uvoz bijelog talijanskog vina, jer bi si mogla talijanska bila vina ograničenom carinom prokrčiti put u Austro-Ugarsku na stetu domaćeg vina.

Kiselasti tek vina. Da se vini oduzme kiselasti tek, može se, ako taj tek nije prejak, postupiti s neutralnim srešenjem (vegetabilnom soli u drogurijama), od kojega 10 grama neutralizira dva i nešto više grama očene soli. Najjednostavnije je dakle, da se vino iztrazi, koliko halme imade u njem očene kiseline. Inace može se kiselina i tim odstraniti, ako se u nekoliko pokusnih posudu malo po malo uspe potrebita koliketa soli. U tom slučaju mora se vinska posuda često užiljavati, da se vino u njoj temeljito promeša. Onda valja ostaviti posudu u miru tako dugo, dok vino ne bude posve bistro. Zatim se ono pretoči u lahko sumporano bubre. Ali pri tom se opaža, da se tim postupkom postigne samo časovito poboljšanje vina, dok sres u vini nalazeći se kiselini - proumne i tek joj odstrani. Ali od kiselini ostaju stvari za vrieme, tako, da se alkohol vina može opet da pretvori u oct. Vino se dakle mora pliti odmah, čim je gore opisani postupak svršen, ili se mora sterilizirati, dočim se posebnim aparatom 58-60° ugrije i zatim opet bez oklevanja na prijašnju temperaturu svede. To se ima da obavi s velikim oprezom, da vino nedobije tek, kas da je kuhidlo.

Korist voća za našo zdravlje. Poznata je stvar, da se nekoji narodi hrane dielomice, sviečim, i dielomice suhim voćem u razno doba godine. Voće im nepruža samo hrani, već im podržaje i tjelesno zdravje. Naša tjelesna potrebuje hrane u kojoj ima dovoljno rudnih sastojina, jer su one za tvarbu kriji i razvoj tjelesnoga kostura nužne. Ako čovjek ne dobiva došta ovih sastojina u hrani, onda nastaju od tada bolesti, slabosti živčelja, misija itd. Na žalost je znaništvena leterapija malo uzeba obzir na činjenicu, da uz ţeljezo i druge sastojine daju temelj za stvaranje crvenih krvnih tjelešaca. Za to umjetna hraniva, koja se preporučuju proti malokrvnosti i slabosti, redovito slabo pomazu, jer se pri nijkovu sastavku glavno pazi na sardžinu dušika mjesto na rudne sastavine.

Analize fiziološke kemije ustanovile su činjenice, da u crvenim krvnim tjelescima izim ţeljezo ima vapna krušev i natronovo, soli, fosforokisne gorké zemlje i sumporu. Našlo se također, da su rudne soli, toli potrebite ljudskom tjeelu, sadržane u vegetabilijama, imenito u voću i što je osobito važno, da izravno u krv prelaze i najbrže tjeelu potrebite rudne sastojine privode. Prema tomu bilo bi suvišno dokazivati, da je mnogo razumnije davati djeci radi njihove hranitelje mnogo voća nego kojekako tješte i sladkor. Tielo se u djeci time jača i odoljevat će lakšim bolestima. Ako se djeci ne pruža u hrani došta rudnih soli, ona se loše razvijaju, trpe na malokrvnosti, koju nastojimo odstraniti ţeljeznim tintkutrama i vapnenim fosfatima. Međutim, sva ta umjetna sredstva redko imaju uspjeh i puno se brže malokrvna i bijedičava djeca obilnim uživanjem voća oslobođe od svoje bolesti. Uzitak voća jača također u veliko živeće te se dobiva u svim knjižarama.

i uvećava njihovu djelatnost. Uslijed toga jača se i djelatnost duha, a toga radnobođe je i za odrasle ljude, ako što više voće jedu.

Sok jabuka i krušaka ima u sebi obilje tvari, koje jače i krane. Ove tvari daju hrani u vlasima i žuci. Vrlo mnogo im je ţeljeza u slivama, u grožđu i jagodama, a nešto manje u jabukama i kruškama. Od tuda sledi, da je vrlo koristna hrana djeci i odraslima voće. Ono je pri tom jestivo, da si ga svatko, lako nabaviti može. Osobito djeci i slabokrvnim ženama, ne može se da dosta preporuči, da što više voće jedu. H. K.

Književne vesti.

Česko-hrvatska slovnična čitankom i česko-hrvatskim diferencijalnim rječnikom. Drugo prerađeno i popunjeno izdanje. Napisao Stjepan Radić. Cijena 1 kruna 20 h. Dobiva se u "Knjižari Dionika tiskare" u Zagrebu.

Foživ. Drugom polovicom mjeseca veljače o. g. izidi će nakladom "Kirkete" u Krku prvi broj znanstveno-filosofskoga lista "Hrvatska Straža".

Zadatak se ovomu listu može označiti u kratko: braniti i tumačiti načela katoličke vjere i kršćanske filozofije. Smjer će mu dakle biti apologetičan i poučan.

Ovaj će zadatak "Hrvatska Straža" vršiti osvrćuti se svedjer na aktualne potrebe hrvatskoga naroda; rješavat će s načelnošću stanovništva pitanja, koja zasijecaju u sadašnjosti.

Liš će također donositi dopise na slovenskom jeziku o kulturnom pokretu braće Slovenceva.

Da se vidi već sada smjer lista, iznosimo ovdje sadržaj prvog broja: "Hrvatska Straža". (Uredništvo). — Zvanje katoličkih svjetovnjaka u naša doba. Dr. Antun Mahnić, biskup. — Zadatci kršćanske filozofije u XX. vijeku. Lj. Dostal, D. I. — O liberalizmu i liberalnom katolicizmu. O. M. Hormann, D. I. — Katolička crkva i rodoljublje. Dr. Antun Alfrević. — Za istinom (Apologetička pisma). M. Monizam i hrvatskoj knjizi ("Dva Svijeta"). — Pjesme Silvija Str. Kranjčevića. — Iz života za život: 1. Može li papu milijentati crkvene zakone? P. 2. "Mi slušamo samo papu!" P. — Iz Slovenske (Pisma). Dr. Krek. — Prijegled katoličkih snimata. — Pabirci iz hrvatskih listova i novina.

"Hrvatska Straža" izlaziće će svakog trećeg mjeseca ili četiri puta na godinu; svaki će broj imati u obsegu, najmanje osam stampanih araka ili 128 stranica.

Cijena je listu pet kruna na godinu; gg. sveučilišnare i djaci viših razreda na srednjim školama plaćaju samo tri krunе na godinu.

Predbrojbu prima jedino: Uprava "Hrvatske Straže" u Krku (Veglja, Istra). Pojedini će se brojevi prodavati za 1 krunu 50 para kod knjižara, kojih će imena objaviti u prvom broju.

Övin pozivom molimo, da nam se prijave što prije oni, koji žele primati "Hrvatsku Stražu".

Sprijet, 1. siječnja 1903.

Dr. Antun Alfrević, urednik.

Tiskara Jenka Djajaka u Sisku objavljuje, da će dne 1. ožujka t. g. početi izdavati u Sisku tromjesečno književnu smotru "Luč", koja će svu pomolu posvetiti lijepe hrvatskoj knjizi. Svaki svezak donosiće čećelovinu hrvatskoj pripoviesti (roman ili novelu) iz pera ponajboljih hrvatskih pisaca, pa se je uređalo smdriće već u tom poslu obratio na rečene književnike. Cijena će smotri biti godišnje 8 kruna, a pojedini svezak stajat će 2 krune. Da se uzmognye odrediti naklada smotre, umoljavaju se svi oni rodoljubni krugovi, koji bi bili voljni držati ovu smotru, da to jedeve 15. veljače t. g. upravi smotre u gornjoj tiskari.

Knjizi "Kraljevi hrv. krv." je cijena samo 40 p., a poštarnom 50 h., te se dobiva u svim knjižarama.

Sjećajte se
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Poreškoj gospodj da već na ovem svitu više nefali.

Jur. A ča bi reć?

Fr. Da imaju novega konzula talijanskoga kraljevstva.

Jur. Ča su barone Kamalica penzionali?

Fr. Kakav baron, on je benetaški markez.

Jur. Ma, za mje more bit i čozotski!

Fr. Va Lovrane, da te lancat za "Legu".

Jur. Bi dobro tamo poći, morda te se i ov put zgubit beć.

Fr. Pak?

Jur. A Bođ zna, morda bi se ih našlo.

Fr. Bi va žepo kakovoga poprdila.

Jur. Ča da se Frilan jadi, da ga Marčanci neće više za pisara.

Fr. Da, da i ja sam čuja, i govorim da će Administracijon poći da iz Marčane.

Jur. A kamo, u Frlaniju ili u Karniju?

Fr. Brižan, "dvime azino": u Marčani je bila Administracija, i prvo nego je on doša u Marčanu i bit će i pokle njega.

Jur. Ča je istina da se "Martin" jadi da ga Marčanci neće više za delegata.

Fr. Jadi, i po vratu, ma ni koristi; oni komu dela za delegata neku ga i plača.

Jur. Najbolje će učiniti da ide i on s Furlanom, kad budu isli ća on i Administration.

Fr. Češ Jurino čut, kako znaju talijanski pažinski grajan?

Jur. Nüt.

Fr. Baba ale nona pita vnućicu: "Mića, ki rompa padela"? Na mesto vnućice odgovori njiji otac: "Ki ga rompa, sudu hote jist".

Jur. Pak još bi rekli Hrvati, da Pazinci nisu pravi Talijani!

Mojim klevetnikom.

Što ste na me graktat stali,
Sa vrlinic ole sišne,
Sa tih jaza lešinara,
Iz tog kala vaselene?

Što ste na me graktat stali,
Sa tog grica potajice,
U prisjoru brusec nože
Zigom doma — izdajice?

Što se blatom nameće,
Na svelinje tužnom rodu,
Kud je krv protekla naša,
Za krt častni i slobodu.

Il van krivo što mi srce
Za slobodom željno mirje,
Što mi grudi razigrane
Ne užljube majke dvije?

Il vas briga što svom rodu,
Spetom klete usred uze,
Sa tih glavi razplakan
Očajnike tarem sužue?

Zahuan ste se užikali
U svom hjesu, u svom jaluu,
Ne bojim se vaše vike
Sviestan svome idealu.

Ne bojim se vaših pretinja,
Ja sam Hrvat u svom domu!

Boga slova zakon pišu:

"Tu je Hrvat svoj na svomu!"

Nisu vaši ovi klanci,
Izbocene kolibice,
Tud se stopre vide naše
Izplakane sirolice.

Nisu vaše ove stiene,
Ove krši, ovi klisi,
Griči, dol, mora, žali,
I vrletni ovi visi.

Nije vaša ova gruda,
Sas je, braćo, pusta varka,
Taman čopor izdajnika,
Taman povjet svetog Marka.

Al' ko ikad nebo prohitje,
Da nam niemi oštrac sudi,
Bit će, znate, Leonida,
Za slobodu na toj grudi.

Provrit će žurhom klanci,
Kud u sjeci vatru sipa,
Ošumjet će žarkom klisi....

Do vidova kod Filipa!

Dubo Razkriz.

Pregledna knjižica za proračunavanje dnevnicu od 1 do 6 kruna na dan za 1/4, 1/2, 1/4 i celi dan, odnosno jedan ili dva čedna, jest naslov priručnoj maloj knjižici tvrdi vezano te obsizajućoj 52 stranice, koja je izšla u Tiskar J. Krmptović i drug, te stane poštom franko 1 krunu. Ta knjižica jest jako prikladna za glavare radnika, odnosno za same radnike, jer je u knjižici dnevničica točno proračunana. Za 10 kruna šalje tiskara 12 knjižica.

L istiće za korizmenu izpovied ili pričest izvršuje naša tiskara u crnom ili crvenom tisku. Kod narudbe od najmanje 500 komada, po 40 h. 100 komada.

HRVATI,
svi papir za pušenje kupujte
Družbe sv. Cir. i Met.
za Istru.

P r v a
belovarska mljekarska udruža

preporuča gg. trgovcem, gostoničarom i privatnikom

Izvrstan maslac za čaj

Izvrstan Imperial

Izvrstan garnirani liptavski

Sir.

Izvrstan Pivski

Izvrstan Tilzitski

Izvrstan Belovarski

Izvrstne maslove sircide.

Cijeniko šaljemo badava i franko.

Naručbe, koje se kretom pošte obavljaju, molimo slati na :

Prvu

belovarsku mljekarsku udružu.

Belovar (Hrvatska.)

U svih gradovih tražimo zastupnike.

Najbolje cambare izradjaju i predaju
J. Stjepušin u Sisku.

Biskarac po for. 1.00, 2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00, 25.00, 26.00, 27.00, 28.00, 29.00, 30.00, 31.00, 32.00, 33.00, 34.00, 35.00, 36.00, 37.00, 38.00, 39.00, 40.00, 41.00, 42.00, 43.00, 44.00, 45.00, 46.00, 47.00, 48.00, 49.00, 50.00, 51.00, 52.00, 53.00, 54.00, 55.00, 56.00, 57.00, 58.00, 59.00, 60.00, 61.00, 62.00, 63.00, 64.00, 65.00, 66.00, 67.00, 68.00, 69.00, 70.00, 71.00, 72.00, 73.00, 74.00, 75.00, 76.00, 77.00, 78.00, 79.00, 80.00, 81.00, 82.00, 83.00, 84.00, 85.00, 86.00, 87.00, 88.00, 89.00, 90.00, 91.00, 92.00, 93.00, 94.00, 95.00, 96.00, 97.00, 98.00, 99.00, 100.00, 101.00, 102.00, 103.00, 104.00, 105.00, 106.00, 107.00, 108.00, 109.00, 110.00, 111.00, 112.00, 113.00, 114.00, 115.00, 116.00, 117.00, 118.00, 119.00, 120.00, 121.00, 122.00, 123.00, 124.00, 125.00, 126.00, 127.00, 128.00, 129.00, 130.00, 131.00, 132.00, 133.00, 134.00, 135.00, 136.00, 137.00, 138.00, 139.00, 140.00, 141.00, 142.00, 143.00, 144.00, 145.00, 146.00, 147.00, 148.00, 149.00, 150.00, 151.00, 152.00, 153.00, 154.00, 155.00, 156.00, 157.00, 158.00, 159.00, 160.00, 161.00, 162.00, 163.00, 164.00, 165.00, 166.00, 167.00, 168.00, 169.00, 170.00, 171.00, 172.00, 173.00, 174.00, 175.00, 176.00, 177.00, 178.00, 179.00, 180.00, 181.00, 182.00, 183.00, 184.00, 185.00, 186.00, 187.00, 188.00, 189.00, 190.00, 191.00, 192.00, 193.00, 194.00, 195.00, 196.00, 197.00, 198.00, 199.00, 200.00, 201.00, 202.00, 203.00, 204.00, 205.00, 206.00, 207.00, 208.00, 209.00, 210.00, 211.00, 212.00, 213.00, 214.00, 215.00, 216.00, 217.00, 218.00, 219.00, 220.00, 221.00, 222.00, 223.00, 224.00, 225.00, 226.00, 227.00, 228.00, 229.00, 230.00, 231.00, 232.00, 233.00, 234.00, 235.00, 236.00, 237.00, 238.00, 239.00, 240.00, 241.00, 242.00, 243.00, 244.00, 245.00, 246.00, 247.00, 248.00, 249.00, 250.00, 251.00, 252.00, 253.00, 254.00, 255.00, 256.00, 257.00, 258.00, 259.00, 260.00, 261.00, 262.00, 263.00, 264.00, 265.00, 266.00, 267.00, 268.00, 269.00, 270.00, 271.00, 272.00, 273.00, 274.00, 275.00, 276.00, 277.00, 278.00, 279.00, 280.00, 281.00, 282.00, 283.00, 284.00, 285.00, 286.00, 287.00, 288.00, 289.00, 290.00, 291.00, 292.00, 293.00, 294.00, 295.00, 296.00, 297.00, 298.00, 299.00, 300.00, 301.00, 302.00, 303.00, 304.00, 305.00, 306.00, 307.00, 308.00, 309.00, 310.00, 311.00, 312.00, 313.00, 314.00, 315.00, 316.00, 317.00, 318.00, 319.00, 320.00, 321.00, 322.00, 323.00, 324.00, 325.00, 326.00, 327.00, 328.00, 329.00, 330.00, 331.00, 332.00, 333.00, 334.00, 335.00, 336.00, 337.00, 338.00, 339.00, 340.00, 341.00, 342.00, 343.00, 344.00, 345.00, 346.00, 347.00, 348.00, 349.00, 350.00, 351.00, 352.00, 353.00, 354.00, 355.00, 356.00, 357.00, 358.00, 359.00, 360.00, 361.00, 362.00, 363.00, 364.00, 365.00, 366.00, 367.00, 368.00, 369.00, 370.00, 371.00, 372.00, 373.00, 374.00, 375.00, 376.00, 377.00, 378.00, 379.00, 380.00, 381.00, 382.00, 383.00, 384.00, 385.00, 386.00, 387.00, 388.00, 389.00, 390.00, 391.00, 392.00, 393.00, 394.00, 395.00, 396.00, 397.00, 398.00, 399.00, 400.00, 401.00, 402.00, 403.00, 404.00, 405.00, 406.00, 407.00, 408.00, 409.00, 410.00, 411.00, 412.00, 413.00, 414.00, 415.00, 416.00, 417.00, 418.00, 419.00, 420.00, 421.00, 422.00, 423.00, 424.00, 425.00, 426.00, 427.00, 428.00, 429.00, 430.00, 431.00, 432.00, 433.00, 434.00, 435.00, 436.00, 437.00, 438.00, 439.00, 440.00, 441.00, 442.00, 443.00, 444.00, 445.00, 446.00, 447.00, 448.00, 449.00, 450.00, 451.00, 452.00, 453.00, 454.00, 455.00, 456.00, 457.00, 458.00, 459.00, 460.00, 461.00, 462.00, 463.00, 464.00, 465.00, 466.00, 467.00, 468.00, 469.00, 470.00, 471.00, 472.00, 473.00, 474.00, 475.00, 476.00, 477.00, 478.00, 479.00, 480.00, 481.00, 482.00, 483.00, 484.00, 485.00, 486.00, 487.00, 488.00, 489.00, 490.00, 491.00, 492.00, 493.00, 494.00, 495.00, 496.00, 497.00, 498.00, 499.00, 500.00, 501.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, stoeća pod zaštitom občine-slob. i kralj. glavnog grada Zagreba, otvorila je

GLAVNO ZASTUPSTVO za Istru, Gorice, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretnine osiguri proti požaru i štetli od groma kod „Croatiae“ već načela radi, da novac ne ide u tijumu.

Osiguranja se primaju uz vrlo niske cene i dobro jaštvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na:

— Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.

VAŽNO ZA SVAKOGA! Razprodaja!

Uz nečuveno jestino cenu za cigili 2 for. 95 n.v. može se dobiti krasna garnitura sastojeda iz 14 dragocenih naknlin predmeta; 1 eleganat gošto ili nikaj sklopni lanac zajedno sa privjesom. Pariski sistem.

1. godina-ljiga za kravate sa imitiranim brišljanicama.
1. god-pozlaćeni gumbi za manžete, marka „Garantia“.
1. garnitura goldin-dugmete za košulje i ogut sastojeda od 5 kom.
1. prava arđebrena naučnica sa aluzbenom puncionom.
1. goldin-prsten sa eleganitim kamenom.
1. žepno ogledalo u euni-u.

Cetrtinat ovili vrijednostni i krasnih predmeta, zajedno sa anker-remontoar-nrom raznoblje za cigilli 2 for. 95 n.v. pouzećem ili ako se novac unapred doznati trvdka

Krakov, Stradom BRÜDER HURVIZ 17, Austrija. Neodgovarajuće prima se u roku od 8 dana način te se novac vraća, tako da kupac nikakav rizik ne nosi.

Bogato ilustrirani članici različitih draguljarskih stvari sadava i franko. Preprodavaci i posrednici traže se.

Važno za svakoga!

Javna zahvala.

Ganutim srecem i iz dna duše izričemo najusrdniju zahvalu svoj rodbini, prijateljem i znancima, napose pak občinskom odboru, činovnikom, svim Lindarcem, načelniku gosp. dru. Kureliću u Pazinu, dru. D. Trinajstiću, županu Filipiće itd., koji su prigodom bolesti i smrti našega

Ivana Pucića

izkazali njemu toliko ljubavi i nama toliko sačešća. Hvala i svim onim, koji su nam prigodom naša velike žalosti bilo kakvou uslugu učinili, kao i onima, koji je blizu i daleko toli mnogobrojno pohrliše izkazati milom pokojniku zadnju počast.

Bog platio svima.

Lindar, dne 3. veljače 1903.

Za tugujuću obitelj:
Marijana Pucić, majka.

Sjećajte se narodnog društva!

Sloveči profesorji
medice in zdravnik priporočajo

Tinkturo za
želodec

lekarnaria

Piccoli - ja
v Ljubljani
dvornega zalagatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepe želodec, vzbuja tek,
pospešuje prebavljanje in odprite telosa po-
sebno zdravilom za one, ki trepe na zas-
tranci zapriči.

Tinkturo za želodec razpoljila lekarnar
Piccoli v Ljubljani v skupinah z 12 stek-
nicami za K 2-52, z 24 steklenicami za K
4-80, z 36 steklenicami za K 7, z 70 steklo-
nicami za K 18. (Čočni paket pod 5 kg.)

Jo v razprodaji v lekarni v Šorol,
Tolmlju, na Primorskem, v Trstu, Istri in
Dalmaciji z 30 h. steklenica.

L. Malitzky

urar i srebrnari

Via Serbia 66. POLA Via Serbia 66.

preporuči

Omega, Longines, Scharhaus ura,

za zep u zlatu, srebro i metalu koje su naj-

tečnije ure-kazalice.

dalje ura-budilica „Junghans“, srebrni

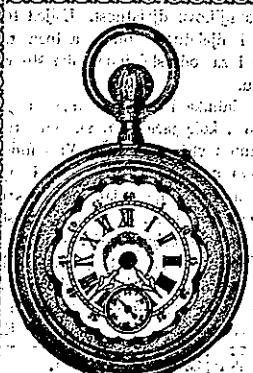
satova raznih kovina i vrsti, svakovrsnih

zlatnih i srebrnih stvari, n. pr. prstena,

naušnice, narukvica, lanaca, igala, gumba

itd., sve najprikladnije

za darove u priliku sv. potvrde (berme).

Via Serbia 66. POLA Via Serbia 66.

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplačuju zadržanih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-
hodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od
14 dana a tako i veće iznosne ako se nije kod uloženja suglasno
ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarem, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9-12 sati pr. p. i 3-7 sati
po podne i u nedjelju i blagdan

Bružtvena pisarna i blagajna načini se u Via Giulia hr. 5, prizemno
levo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Svaku domaćicu

može se cimeti kretnom, koja obzirom na zdravje, priljednju i dobar tek upotrebljava Kathreiner-Kneippova sladnu kavu.

Ulijedno se umoljava kod kupovanja nikada jednostavno „sladnu kavu“ zabitjeti, već se mora uviči izrično zabitjeti — Kathreinerova — Kneippova sladna kava i ova nuka se preuzme samo u ovđa odstisnutim izvornim obložinama!

Kiesena bijaše povoljno molba Karla Peteca iz Baderne, da mu se prôda tamo jedan komad obćinskoga zemljišta.

Konacno bijahu imenovani članovi cestovnoga odbora za buduće sestodisice 1903.—1908: i to: Josip Vergontini, barun Juraj Polesiti, Ivan Mićaković i Andrija Sincic; kao zamjenik Petar Bartić.

Kako se stvuje našo svećenstvo u nekojim krajevinama istro! Već je mimo dougo vremena, da niste od rasih krajeva dobili nikakvih vesti; zato molim Vas gospodine urednici, da mi ovđ par redaka izvolutite tiskati!

U našem seocu u Gradijnjah obćina Oprtalj, imamo crkvicu sv. Antona, kamo dolazi po starom običaju svake godine na dan sv. Antona (17. janara) svećenik služiti sv. misu; poslije sv. mise ide pak blagosloviti one kuće u selu, a za trud njegov dobitje od svakoga pár novčića. Da se taj svećenik tjelesno okripi, običaj je, da ga pozovu na objed svake godine jedan od trojice seljaka; za trošak svoj primaju 4 krune. Jedan od te trojice seljaka je Simion Vizintin iz našeg sela, na koga je došao ove godine red da pripravi svećeniku objed. Ove godine došao je običaj sv. misu veleć gosp. kapelan Ivan Zalokar iz Oprtalja, posto ga bijaše prije nekoliko dana pozavao g. Vizintin, i dozvolio mu i g. Walker, župnik, za koga znate da ljubi naš narod i sve sto je naše, kao oči kreni. G. Vizintin reče g. kapelanu: nek nista ne skrib za objed, jer da će mu ga vedoni u Gradijnju priskrbiti. Ali na dan sv. Antona, kad se je g. kapelan upravo spremao na put u Gradijnje, dodje k njemu g. župnik, te mu reče, da je i on pozvan u Gradijnje, iak podiju zajedno.

Nakon što je g. kapelan dobari sv. misu, bilo mu je potrebito, da zatoži štograd na prazan želudac; ali da! Žanj, komu je bilo potrebito i pravedno da mu g. Vizintin pripravi objed, pošto je i zato plaća dobit, nebijše ništa pripravio, jerbo nepuše u talijanski rog kako bi oni htjeli i jerbo ju vjeran sin svoga naroda. Gosp. župnik, koji je došao ovaj dan u Gradijnje valjda da pobere one četiri novčice, što bi je bio g. kapelan dobiti blagoslijevajući kuću, poslije što je obavio blagoslov, našao je gospodski objed kod gosp. Vizintina. A kamo li će sad tužni kapelan? Gladna na tašće od prešle večere, nitko drugi ga ne pozivaje, misleti, da je pozvan k g. Vizintinu, pak se izpričao da ne može g. kapelana u kuću primiti, jerbo da nema više stolica ni tanjura. Kad ju to vidjela jedna najsiromašnija od sela, ali postena Zena Cupić, pozove g. kapelana u svoju siromašnu kućicu te ga pogostiti, kako je bolje mogla. G. kapelan je rado k njoj posao, pošto je video da mu ona gospodljubije dragovoljno nudja. Da nam je tako gosp. Vizintin prije bio javio, da nema stolice ni tanjura, bili bismo mu kupili to mali, makar od milostinje. Neznamo, da bi bilo onaj dan makar još deset kalabreza došlo k njemu, dati bi bio za njih samo stolice i tanjure? Naša nije zao, da je on pogostio g. župnika; nego začuđeni su ostali kad vidismo, da nije pozvan i g. kapelana, koga je bio dužan pozvati posto je bio zato i plaćen.

Razvidno ju stoga, da nezasluženo djelo je plaćeno i zasluženo je još za platu. Smutilo nas je ponušanje g. župnika, koji nebi smio dopustiti, da njegov kapelan ostane sačin na ulici i bez objeda.

Koparski kotar:

"Inobranjanje. Učiteljicom u Horaču kod izlje" bijaše imenovana gospodica Marija Kornić.

"Grožnja obiteljska nesreća: 'S prijateljske strane' dožinjem do grožnji nesreću", koja je zadesila rođoljubu i p. Frana Flega, "bijegska obiteljskoga 'čelnika u Buzetu i narodnog' zastupnika i istarskom saboru". Njegov sin i ljudstvo g. Josip Flego, bogoslov IV. tečaja i hrvatsko-koparske biskupije u srednjem

jsemeništu u Gorici izgubio je najveći dar božji — um i pamet, te siromaha odvedene u bolnicu milosrdne braće u Gorici.

Veća nesreća nije mogu zadесiti našega velezaslužnoga rođoljuba i prijatelja, nego li je ova. Siromah, izskolao je velikom mukom svoga ljubiljaca, koji ni bio imao ove godine žrtvovati. Svetišnjemu prvu nektrku žrtvu, a mjesto tog četni sirotan u boličini neznačiši sje je, ni gdje je! Ako je moguće ublažiti ovu težku udarac gorko učvijenoj obitelji našeg i učvijenog obitelji našeg.

Ravnateljstvo, Podražnje sv. Cirila i Metoda" na Vrhu pozivlje sve članove na glavnu skupštalu, koja će se obdržavati dne 15. t. m. u 3 sata poslije podne sa sljedećim dnevnim redom: 1. Otvorni govor. 2. Izvješće tajnika i blagajnika. 3. Upisivanje članova. 4. Izbor novog odbora. 5. Inicijativi. 6. Ples.

Voloski kotar:

Zemška podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Voloskom predsjednici u subotu dne 12. veljače t. g. u prostorijama državne škole u Voloskom zavodu uz bogati raspored: Početak točno u 8 sati na večer. Ulaznina 1 kruna po osobi. Obzirom na zeleno, mjesića i prisilinu, skropimica i drugoga oruđa. Cijene koje je najavilo, su povoljne, pa će se i stari i novi članovi, kojih želimo, da bude mnogo, okoristiti, ako se pridruže skupinu nabavi.

Upričani odbor "Udruženje sv. Mihovila u Rubežu" sazivlje li, redovitu glavnu skupštinu za nedjelju 15. februara u druževu prostoriju sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Izbor novoga odbora. 5. Razni predlozi.

Zabava u Iki. Prosto nedjelje doživeli smo u liku kraj Lovranu, ijeput večernju zabavu. Hrvatska Čitaonica sa svojim vrednim tamburašima i tamburšicama priredila je dan veselici u našoj sredini. Veliki broj gostova posjetio nas taj dan sto je našeg Lovrana, sto je Opatije, Voloskoga, Vrpinaca i bliznjih kraja. A nije užmanjko doći medju nas ni naša dika narodni zastupnik Spinelli, koga je narođ u Iki sa burnimi "Zivio" klici pozdravlja. Cjela zabava izpla baš sjajno. Časti i livala dijelom odboru, koji se je skrbio, da zabava sto je ipak izpla. Osobita hvala ide g. Viginu pl. Peršiću, koji nam učinio krasnu pozornicu.

Nas vrši rođoljub g. Emin Car iznadio nas već u početku zabave sa vrlo lepim proslovom, očekiv nam u jezgovitom govoru stanje i odnosaje Hrvata u Istri a napose u Lovranu-Iki. Osobito nam položio na srecu ljubav pramci materinskom hrvatskom nam jeziku.

Nu najlepše nas iznenadilo tamburaško društvo lovranske Čitaonice. Nećemo sa cijelo preljepavati, kožemo li, da su u istinu oni da naši vrhni tamburaši i tamburašice odigrani komadi bili za nas pravi vrhunc užitka. Diviti se moramo tomu mladomu društvu i čestitati mu, što je u tako kratko vreme tolik uspjeh počinio. Svaka čast ide u tomu i njihovom marljivom zborovodji A. Gervais-u. Samo tako napred vredni tamburaši i tamburašice, vrle Lovranci i Ikarice, ne strašite se ništa barbarizma i bruture lovranskih podrlida, jer svako rođenje proli vama, vam služi sumo na čast. Postupili su već unistiti vas, ali im nije poslo za rukom, a niti neće.

Svake hvale vredni su i predstavljaci i predstavljajuće krasne igre "Kontra scuu se no more", sto nam ju napisao nos mili Car Emin.

I naše frajlice ljepe se izkazale. Dosele sve — a horne ih je bilo i ljepe vidjeti onako natične našim trobojnicama. — Po zabavi uhratilo se sve što je mlado, i lakinog nogu u kolo te se naplesalo sve do kasno u jutro. Svi koji je bilo među nama, ponesao je najljepšu uspomenu iz Iki, te vrucu želju, da bi se čin prije tako opet sakupili. A i hoćemo. — Do vidova u Lovranu.

Ikar.

"Tri im jo u oku naše tamburaško društvo. Iz Lovranta primamo: Poznatop gili žemljoh, uvidili ćemo koliko smo mi

u svemu zaostali. Doteci ih nećemo nikako i nikada, ako sve sile ne združimo u jednu silu i ne uzradimo složno svu skupu za dobro pojedinca i svih zajedno. Zato podpisana misli, da nemamo bolje početi svoj trogođišnji rad, nego pozivljue gospodare i posjednike obćina "Volosko". Lovran, Mošćenice i porezne obćine Poljane, da se u sto vremeni broju zapisu kako činovi, a one koji su već upisani, da nove članove privabe. Članom može biti svatko, koji posjeduje zemlje. Plaća se K i prijeljepne jedanput toliko, K 2-30 članarine svake godine dok je član. — Prijave prijavuju: u obćini Mošćenice gg. Fran Skidamer i Vinko Mavričić; u obćini Lovran g. Higin pl. Peršić; u obćini Poljane g. Kapelan Andrija Peršić, u obćini Volosko gg. predsjednik i tajnik.

Ujedno je ista zadružna pozvala članove, da svatko prijavlje svoju polje razni kemički gnojiva, žvapla, modre galice, gumunjili vezova i nozeva za čepanje na zeleno, mjesića i prisilinu, skropimicu i drugoga oruđa. Cijene koje je najavilo,

su povoljne, pa će se i stari i novi članovi, kojih želimo, da bude mnogo, okoristiti, ako se pridruže skupinu nabavi.

Upravni odbor "Udruženje sv. Mihovila u Rubežu" sazivlje li, redovitu glavnu skupštinu za nedjelju 15. februara u druževu prostoriju sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Izbor novoga odbora. 5. Razni predlozi.

Zabava u Iki. Prosto nedjelje doživeli smo u liku kraj Lovranu, ijeput večernju zabavu. Hrvatska Čitaonica sa svojim vrednim tamburašima i tamburšicama priredila je dan veselici u našoj sredini. Veliki broj gostova posjetio nas taj dan sto je našeg Lovrana, sto je Opatije, Voloskoga, Vrpinaca i bliznjih kraja. A nije užmanjko doći medju nas ni naša dika narodni zastupnik Spinelli, koga je narođ u Iki sa burnimi "Zivio" klici pozdravlja. Cjela zabava izpla baš sjajno. Časti i livala dijelom odboru, koji se je skrbio, da zabava sto je ipak izpla. Osobita hvala ide g. Viginu pl. Peršiću, koji nam učinio krasnu pozornicu.

Nas vrši rođoljub g. Emin Car iznadio nas već u početku zabave sa vrlo lepim proslovom, očekiv nam u jezgovitom govoru stanje i odnosaje Hrvata u Istri a napose u Lovranu-Iki. Osobito nam položio na srecu ljubav pramci materinskom hrvatskom nam jeziku.

Nas vrši rođoljub g. Emin Car iznadio nas već u početku zabave sa vrlo lepim proslovom, očekiv nam u jezgovitom govoru stanje i odnosaje Hrvata u Istri a napose u Lovranu-Iki. Osobito nam položio na srecu ljubav pramci materinskom hrvatskom nam jeziku.

Gospodo Kalabreži, samo napred s vašom "bruturom", s tim baš dokazujete, da nismo mi barbari, sto nam uvjek predbacivate, već da ste to sami. Bacajte samo dalje smrad i uvredje na nas, bacajte i kamene na nas i naše tamburaše i tamburašice, ali znajte dobro, da Vam je užaludan trud, jer mi ćemo braniti sve što je naše i pobjeda mora biti naša. Svaka sila do vremena. — Do vidova.

Hrvatska Čitaonica u Kastvu predruži u nedjelju, 22. t. m. u prostorijama "Narodnog Dom" u Kastvu konzirano plesnu zabavu u 7½ sata na večer. Uzlazna po osobi 1 K.

Razne primorske vesti.

Zabacene molbe. Zemaljski odbor u Poreču zabacio je sve molbe, koje su stigle manj ili na zemaljski sabor radi podpore zbog bide i nevolje, koja vlada u nekoj strani naše pokrajine. Kao razlog, što nemože ih molba za podporu i za juvne gradnje uvoziti, navadja zemaljski odbor neštašicu novca.

Radi uklanjanja zaključka. Zemaljski odbor u Poreču odgovorio je c. kr. namjestničtvu u Trstu da mu nemože obzirno na dekret istoga namjestničtveta od dne 5. jula 1902., na temelju kojega je c. kr. kotarsko poglavarstvo u Lošinju uklanjuo zaključak tamošnjeg obćinskog zastupstva, stvoreno u srednici dne 20. aprila 1902. proti uporabi staroslavenskog jezika u crkvi one obćine, dati svoga mišnja i da si pridržaje poslužiti svojim pravom na drugom mjestu.

Zemaljska podpora za javne radnje. Zemaljski odbor u Poreču osigurao je obćinskom glavarstvu u Kastvu da gradnja obćinske stene u selu Zoržići podporu od 60 kruna, koje će obćina dobiti čim bude rađena gotova i odobrena; nadalje doznačio je isti odbor obćinskom glavarstvu u Baški podporu od 2000 kruna, da ju dječjomice odsteli za dug, što je moralu učiniti kod zemaljske kreditne banke u Poreču za uređenje tamošnjih potoka.

Trst.

Održanički, kapt. položio je kod c. kr. priznivog suda u Trstu, dobrim uspihom dr. Ivan Hribar, sin velezašljugog načelnika biele Ljubljane g. Ivana Hribara. Cesitamo srđačo.

Vienčanje. Gosp. dr. Fran Korsano, ličnik u Trstu, vjenčao se je dne 5. o. n. sa gospodinom Pavlom Kunevalder. Cesitamo!

Tršćanski nazovi-socijalisti i budući gradski izbori. U prvoj polovici ove godine imadu se provesti u Trstu gradski, odnosno zemaljski izbori, jer je sadašnjem zastupstvu iztekao trogodišnji rok. Kolovođe tršćanskih nazovi-socijalista izdane su svojim istomišljenikom analog, da se imadu uzdržati sudjelovanja kod budućih izbora. Jadrni li nam generali, koji bacaju puške prije boja — u kurzu.

Sijajni koncert „Dalmatinskog skupa“ u Trstu. Za dne 20. o. m. priredjuje „Dalmatinski skup“ u Trstu u rednjoj dvorani kazališta „Politiko Rossetti“ sijajni koncert sa plesom. Na koncertu igrati će podpuni vojnički orkestar pod ravnateljem kapelnika g. Teply-a, a sudjelovati će među drugimi i g. Ernest Vitez Cammarotta, operni tenor narodnoga kazališta i profesor pjevanja na glasbenom zavodu u Zagrebu.

Igrati će se, dotično pjevati skladbe glasovitih majstora: Smetane, Čajkovskoga, Lisinskoga, Zajca i Parme. Konačno će se igrati, dotično pjevati pojedini fragmenti iz nove opere „Petar Svacic“ Josipa Mandića, i to:

a) Preludij, igra orkestra.
b) Prolog, pjeva uz pratnju orkestra g. dr. M. Černe.

c) Nastupna pjesma Svačićeva(san), pjeva uz pratnju orkestra g. vitez Cammarotta.

d) Indukcija kruništva, igra orkestar.
e) Prizor I. čin II. (prvi dio) uz pratnju orkestra pjeva g. dr. M. Černe.

f) Finale opere t. j. mrtvacka pjesma; mrtvacku pjesmu igra orkestar, a prostornu pjesmu pjeva uz pratnju orkestra E. vitez Cammarotta.

Zabava je namenjena članovima i poznanim gostovom „Dalm. skupa“ te neće biti ulaznine.

Sveslavenska izložba u Petrogradu. Tršćanski slovenski rodoljubi pozivaju na dogovor sve one naše rodoljube, koji bi htjeli biti čime sudjelovati kod sveslavenske izložbe u Petrogradu, koja će se obrazovali buduće godine.

Tršćanski Lloyd, tjednik za trgovinu, industriju, pomerstvo, boderstvo, burzu, novčarstvo, promet i osiguranje početni će izaziti u Trstu mjeseca ožujka pod uredničtvom strukovnjaka gosp. Frana Kumiteča. Poziv na predplatu tog veoma važnoga lista probiće čemo u budućem broju.

Godišnjica krvavih dogodjaja u Trstu. Dne 14. o. m. navršiti će se jedna godina, sto je doslo u Trstu uslijed strajkovanja radnika do krvavih dogodjaja, kojom je prigodom ostalo više radnika mrtvih a mnoštvo ranjenih. Uspomenu na te žalostne dogodjaje kane radnici u Trstu proslaviti tim, da neće onoga dana raditi i da će ići u obhod na groblje sv. Ane, nebude li kakve zapriče od strane redarstva. Gradsko zastupstvo odlučilo je padsim žrtvam onoga strajka podignuti na groblju sv. Ane skupi spomenik na gradske tršćanske.

Razni primosi.

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru darovaće preko naše uprave:

Sakupljeno na poziv g. A. Jovanovića u Baški K 8. — Prigodom zabave u „Hrvatskoj Citaonici“ u Baški sakupila gđice Kos K 8. — Uz poklic „Drugi su pomognu naši i mi pomožimo druge“ sabrano u Viakovom kod Labina prigodom otvorenja pučke hrvatske škole u kući veleč. gosp.

zupupravitelja K 17. (Svotu pripisao nam je g. Diminić Martin, glavar Željeznicke postaje u Krapnu.) Živili!

Ukupno danas K 33—

Na račun ove godine izkazano 134—

Sveukupno K 167—

Za družbu sv. C. i M. bijaše u 4. o. m. sabrano kod Fenderla u Zametu na predlog A. Pavićića u malom druževu prijatelja i stovatelja načelnika g. K. Jelusića u spomen njegovog 7-godišnjeg zaslužnog načelnikovanja K 1868. Taj iznos bijaše odštoan družbinom blagajniku.

Podružnici družbe sv. Cirilla i Metoda u Puli, darovaće preko njezinog blagajnika :

Sakupio je vredni naš Miho Ivesa od Jurja u krugu vrh premanturskih narodnjaka K 12-64. Eto imena datovatelja, to po 1. kruni: Šemelj Bozo od Boža, Škoko Ante, pok. Marka, Ivesa Miho od Jurja, Mikovilović Kazimir i Šemelj Ivan.

— Po 60 h.: Premate Miho i Bogetić Luka. — Ivesa Luka, p. P. 50 h. — Po 40 h.: Ivesa Jurko, Matidov Martin, Mikovilović Jadre, Mikovilović-Ruzić Ivan, Škoko Ante od Ant. i Periša Ante od A.

— Po 30 h.: Skokic Ivan, Slipčević Marića i Periša Marića — Mikovilović Marića 24 h. — Po 20 h.: Ivesa Ante od Mata, Škoko Josip, Jurasini Stjepo, Periško Petar, Ivesa Josip, Božo p. M., Mežulic Marića iz Banjola, Škoko Katica, Mikovilović Marića, Bogetić Stanica, Škoko Vjejkovića i Lusić Marića, Hvala rodoljubnim Premanturem, koji se svako toliko sjećaju naše „Družke“, a time i naša drobne dječice, kojih neće ni Talijan ni Niemac da dade, skole.

Djelatnost prijedoečnomu družtvu u Pazinu darovaće preko naše uprave:

Sakupljeno na Antoniju u veselom družtvu kod Božine u Kastvu u počast imendana g. Dukić Antona, c. kr. učitelja K 10.

Ukupno danas K 10—

Na račun ove god. izkazanu 85—

Sveukupno K 95—

Gosp. N. N. u Trstu poslao direktno družtu u Pazin K 2 za jedan podarenim paket bosanskog duhana.

Bratovčini hrvatski ljudi u Istri darovaće preko naše uprave:

Gosp. Save Šikić iz Novog Vinodolskog šalje 2 K.

Ukupno danas K 2—

Na račun ove g. izkazanu 8—

Sveukupno K 10—

Politički pregled.

U Puli, dne 11. februara 1903.

Austro-Ugarska.

Vojni zakon zadoje obim vladam za sada najviše brige. U mađarskom saboru pobija opozicija osnovu vojnoga zakona naobjstroje. Iz onoga, što se je do sada u oporbenim listovima u Mađarskoj napisalo, dade se zaključiti, da će se oporba poslužiti proti rečenoj osnovi najskrajnijih sredstava, te da se neće plasiti ni najodlučnije obstrukcije. Vlada je već jednom radi opora proti toj osnovi, morala istu natrag povući te ju preraditi, ali i proti popravljenoj ustaju oporbenjac i Žestok. Ona će doduše biti prihvaćena, jer razpolaze mađarska vlada sa velikom većinom u saboru, nu mnogi od te većine promisliti će po dva puta, prije nego li glasuje za osnovu, koja će obteretiti porezovnike novim porezom u novcu i u krv.

U austrijskom parlamentu nastoji vlada pridobiti većinu za istu osnovu, ali još nije stalno, da li će bez inih žrtava zabiljeći tu većinu. Najviši krugovi žeљe vruće, da osnova prodje gladko u carevinskom vjeću i ti krugovi će uplivati bez dvoje na pojedine stranke ili skupine, nu do većine doći će vlada jedva tuda, ako njoj podje za rukom, da nagovori jedan dio narodnoj skupštini pak ministrom-predsed-

nikom. Zastupnik, koji su proti osnovi, da se bar udrže od glasovanja.

* * *

Uspjeh hrvatskih oporbenih stranaka, postignut dne 29. pr. m. u Zagrebu, pozdravljen bijaše najiskrenije od svih pokrajinskih listova. Narod u pokrajinah je bio siti bezplodac i pogubne borbe između pojedinih oporbenih stranaka, te zeli život da se svi neodvini i posteno misleći rođajuš slože u borbi proti nesrećnom ustavu, kojim vladaju u banovini.

* * *

Poslijednjemu boravku kranjskoga namjesnika Heinu u Beču pripisuju nakanu, da izmire slovenske narodne stranke. U tu svrhu da je višeći sa nekojim privaci objiu narodnih stranaka. Koli kranjski, toli bečka vlada da zeče vruće, da dodje do kompromisa objiu narodnih i treće njemacke stranke. I mi želimo iskreno, da dodje do bratskoga sporazuma između objiu narodnih stranaka, a za treću neboli nis glava, jer znamo da nju neće vlasta zapuštit. Kad bi se sporazumile obje slovenske narodne stranke, izgubila bi svaku važnost treće i njemacke stranke, koja igra sadašnju ulogu samo dote, dok se brada među sobom kolju.

Crna gora.

O pokojnom vojvodi Petru Vukoliću, otču knežinje Milene, citamo u hrvatskih listovih Dalmacije, da je vojvoda bio po naravi vrlo darovit i veoma uprivan muž kod crnogorskog puka. S njim je izgubio knez Nikola Veliko zaledje. Ugleđ vojvode Petru bijaše moćna zastita kneževskog kralja, radi toga da zali za njim svay vladalički dom. Vojvoda Petar da se njemu slagan sa omamnjom političkom Crne Gore, jer da ga je boljelo viditi, gdje radi politike zlo shvaćene, nejake unuke, kneževke, kćeri i talijanske kraljeće, viđerom prevrati. Kao svetištan Crnogorac nije takodjer odobravao, što knez ženi sinove i udaje kćeri izvan Crne Gore, jer da se tim odvajaju od naroda. Ako nas svi znači nevaraju, dokazati će nedaleka budućnost, da je pravo mislio i govorio u samom interesu Crne Gore umni i rodoljubni statut, vladova Petar Stevanov, koji bijaše pod ovim imenom poznat u narodu.

Crna gora.

Srbski će kralj po već ustanovljenom programu danas posebnim dvorskim vozom iz Biograda u Hrvatsku, da posjeti grob svoga oca u Krusgedolu. Patrijarh Branislav bijaše primljen dne 9. o. m. od cara i kralja u Budimpešti u audienciju, na kojoj se bez dvoje dogovorile glede dočeka kralja Aleksandra i kraljeće Dragi. Onomadje pisale su jedne srpske novine, da je bila jedna visoka ličnost kod cara i kralja, Frana Josipa u ime kralja Aleksandra zamoliti našega vladara, da bi dopustio, da se mrtvi ostanci kralja Milana prenesu u Srbiju. Naš vladar da je molbu odbio, jer da se mora stovati poslednjem želju pokojnoga kralja, koji je sam opredio da se ga pokopa izvan Srbije.

Dne 9. o. m. predao je novi francuzski poslanik na srbskom dvoru g. Jure Benoit svoje listine, kojim se ga ovjerovljuje kao poslanika francuzke republike u Biogradu.

Bugarska.

Mlađa kneževina plaće nad svetim grobom jednog od svojih bivših prvaka, dne 7. o. m. premišljuje najime nagom smrti u Sofiji Petko Karavelov, koji je igrao u svojoj domovini nakon rješenog oslobodjenja vrlo važnu ulogu. U prvoj narodnoj skupštini u Trnovcu god. 1879. bio je Karavelov vodja radikalne stranke, a slijedeće godine bio je imenovan ministrom financija, pak ministrom-predsjednikom. Godine 1881. mirovao je Karavelov nakon državnog prevrata kneza Aleksandra biježati u izolenu Rumeliju. Vratio se je u Sofiju g. 1883. postao bijaše uzpostavljen ustav, te bijaše imenovan predsjednikom narodne skupštine pak ministrom-pred-

nikom. Nakon prevrata god. 1886. bio je on sa Stambulovom na čelu bugarske vlade. Kasnije dao ga je Stambulov uapsili te je osudio tri godine tamicice. G. 1901. bio je opet na čelu bugarske vlade. Njegov život bijaše veoma buran i nestalan.

Razne vesti.

Uspjeh plesa hrvatske omladine Rieke i Sušaka. Taj ples oglašili smo u posljednjem broju, i obdržavao se je kako bijaše oglašeno dne 7. t. m. Bio je to drugi ples, što ga je hrvatska omladina Rieke i Sušaka u zadnje doba priredila. Ne ples, spojen sa velikim troškovim, kako to općino žalbovi i kod nas Hrvata biva, nego ples s malimi troškovim, za nužne stvari, ali za to nista manje sijajan; ples za zabavu spojen sa plenitom svrhom.

Povod mu je možda, da izazov s preko mora, rječni o stanovitom duhu koj da tobos lebdi na obala Kvarnera. Uza svu naprezanja kroz punih 35 godina, u kojih se taj duh, tudji, često i pod drugim plastičem gojio, naprezanja pri kojih su i nehotice takodjer i naše učenje glave su djevoljao — taj duh, se nije uvratio u narod. Obala Kvarnera vlađa i danas duh, koji po povijesti i prirodi mora vladati, duh hrvatski. To se je bio u sobotu dne 7. t. m. u krasniji prostorijama Rieke i Sušaka, učinjeno pokazalo. I već je bio hrvatska omladina Rieke i Sušaka zaslužila najveću hvalu. To veća joj ide hvala, kad se uzme u obzir svrhu u koju je ples priredjen bio, svrhu da se podupre siromašna hrvatska učeda se mladež, svrhu učujući, svrhu preplimenu, i tako znamenitu prema onoj: prisvetljom k slobodi. Rečenim povodom i u svrhu hrvatska omladina Rieke i Sušaka zasluživala je priredjenje plesa. Omladini odzvali su se je presvjela gospodja Ana barunica Zmajić, preuvržena osoba na Rieci još od ono doba, kada su na Rieci vladali drugi politički i upravni odnosi, i preuzeo pokroviteljstvo. Odzvali su se omilene gospodje i gospodice, kakvim bi se mogli dići i vedi, i veliki gradovi, preuzev last patronata. Odzvali su se i druge odlične pospode i gospodje, i srujet sve po izbor gospode, ne samo iz Rieke i Sušaka nego i s ostalih mjesto Kvarnera, bez ikakve razlike političkih mjeđa, sto Hrvate i na njem diele. Krasne prostorije riecke „Citaonice“ bile su puno svje izabranih ljudi. Prvu četvrtu plesalo je 116 parova. Cielo večer, hećete li cijelu noć, vladalo je medju svim najboljim razpoloženje. Sve bijaše veselo. Svakomu se na licu čitao osobitu radost. Saka ruku bio je ne samo obični znak pozdrava, nego takodjer izraz neizjavne radosti. Svak poznao da je bio hrvatski reči: Eto da nas ima, i kakvih nema ima. Svi već svojim dolaskom pokazali su činom svoje rodoljublje. A pokazali su ga i svojim prinosi. Na tisuću učesnika, preduzete su detice, dvadesetice, petdesetice, stotice, i sretni blagajnici mogao je već te večeri probiti, da je unio preko 8000, velim osam tisuća kruna. Drugi dan je još mnoštvo postalo preko 500 kruna, tako da ih bijaše ponosno ukupno 8500 kruna. Trošak bit će par stotina kruna, ostalo sve ići će u plenitvu svrhu, za podršku siromašnoj učedoj, smladim hrvatskim. Srdačna hvala hrvatskoj omladini Rieke i Sušaka, presvjetljom gospodji pokroviteljici, preodličnim gospodjama, patronesam, svim dijelima gospodjama i gospodjicama i svojim gospodjicama.

Plenitni dar. U jugočrnoj hrvatskoj oblasti umro je nedavno posjednik i trgovac g. Luka Kenda iz Kropse. Tu slovenski rođenjak slijetio se je u svojoj „čoporu“ plenitom, daram „Čoprot“ sv. Cirila i Metoda, ostaviv njoj 40 postotku svoga imetka, što će doneti „Čoprotu“ oko 4000 kruna.

Množili se takvi rodoljubi, a vrednost Kenda vječni pokoj!